Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas

(1 februarie)

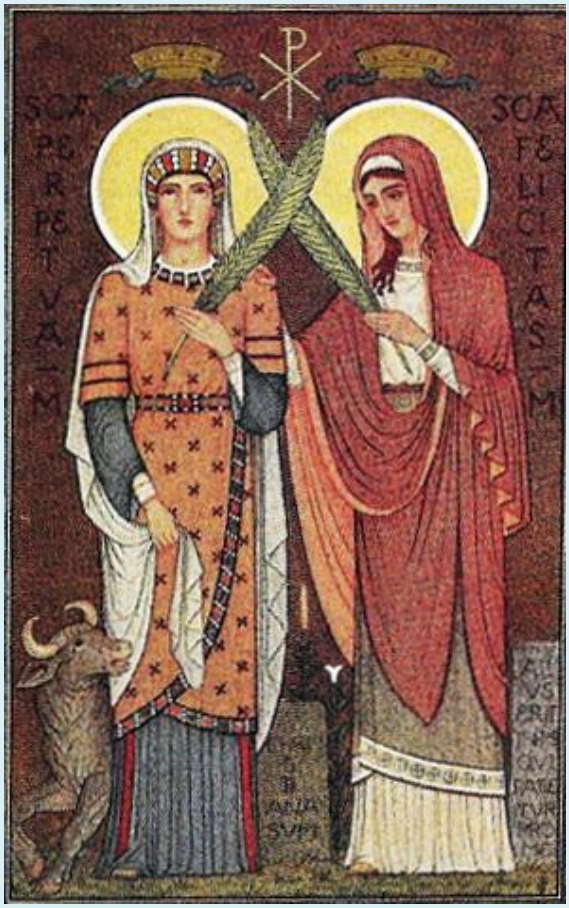

Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas erau din Cartagina şi au trăit pe vremea împăratului Sever. Din porunca dregătorului au fost prinse şi întemniţate, iar pentru că nu erau botezate, au primit Botezul creştin în taină, în închisoare. Felicitas era însărcinată şi a născut în temniţă, iar Perpetua avea un copil la sân pe care-l alăpta. Fiind aduse la judecată, ele nu au fost înduplecate, nici de dragostea pentru pruncii lor şi nici de rugăminţile părinţilor şi ale rudelor, ci au mărturisit cu hotărâre credinţa lor în Hristos Iisus Domnul. Pentru aceasta au fost osândite să fie date spre mâncare fiarelor, în circ, de ziua împăratului. Însă nu au fost ucise în circ, ci au luat cununa muceniciei prin sabie, tăindu-li-se capul.

Index

Vieţile Sfinţilor - Martiriul Sfintelor Perpetua şi Felicitas şi al celorlalţi creştini dimpreună cu dânsele.....3

Sfintele mucenițe Felicitas și Perpetua - drumul spre sfințenie 7
Sinaxar - Pomenirea sfintei muceniţe Perpetua şi a celor împreună cu dânsa: Satâr, Revcat, Satornil, Secund şi Felicitas.....9
Sinaxar - Sfintele mucenițe Perpetua și Felicitas - 1 februarie 10
Pr. Eugeniu Rogoti - Sinaxar - Sfântul mucenic Trifon; Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas 12
Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Înainte-prăznuirea Întâmpinării Domnului; Sfântul mucenic Trifon; Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas.....14
Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Înainte-prăznuirea Întâmpinării Domnului; Sfântul mucenic Trifon; Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas 16
Proloagele din 1 februarie.....19
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfintelor muceniţe Perpetua şi Felicitas, a Sfântului mucenic Satirus şi a celor împreună cu dânşii.....23
Sfântul Ioan Iacob Hozevitul - Din Ierihon la Sion - Din viaţa Sfintei muceniţe Perpetua.....24
Sfântul Ioan Iacob Hozevitul - Din Ierihon la Sion– Floarea bisericii din Carhidon.....29
Ss. Perpetua şi Felicitas martire 33
Raluca Brodner - Sfintele Perpetua şi Felicitas, mărturisitoare ale dragostei pentru Hristos.....43
Ştefan Ionescu-Berechet - O tulburătoare întâmplare de la începuturile Bisericii: Pătimirile Sfintelor muceniţe Perpetua şi Felicitas 47
Aristocrata care a ales mucenicia pentru Hristos - Sfânta Perpetua.....54
Mucenicia Sfintelor Perpetua şi Felicitas - video.....55

Vieţile Sfinţilor - Martiriul Sfintelor Perpetua şi Felicitas şi al celorlalţi creştini dimpreună cu dânsele

Actul martiric al sfintelor Perpetua şi Felicitas, care au pătimit pentru Hristos împreună cu alţi patru tineri creştini în timpul împăratului Septimiu Sever, este ***unul dintre cele mai complete şi preţioase dintre actele martirice pe care ni le-a transmis Antichitatea creştină***, în forma lor originală, în limba latină, redactate de un martor ocular - după istorisirea autentică lăsată de Sfânta Perpetua şi după viziunea martirului Saturus, care a pătimit împreună cu ea. Se pare că ***Tertulian este cel care a construit începutul şi finalul descrierii actului martiric*** (la începutul anului 203 lua amploare în Cartagina - Africa - mişcarea fanaticilor contra creştinilor, după ce împăratul Septimius Severus dăduse un edict pentru interzicerea prozelitismului creştin).

A fost deci arestată ***Vibia Perpetua, matroană romană, de 22 de ani***, instruită şi bine educată, căci în afară de limba latină vorbea şi scria greceşte, care aparţinea unei familii înstărite, din oraşul Thuburbo Minus - azi Tebourba - situat la peste 40 de km de Cartagina, căsătorită, având un copil mic pe care îl alăpta, având tată un păgân fanatic şi mamă pe jumătate creştină şi doi fraţi, unul catehumen şi altul, copilandru, care murise din cauza unui cancer al feţei. În momentul arestării era simplă catehumenă, adică nu primise încă botezul creştin.

Odată cu ea au fost arestaţi doi tineri de condiţie liberă, dar modestă, Saturnius şi Secundulus, Felicitas, sclava Sfintei Perpetua şi sclavul Revocatus, toţi catehumeni. Mai târziu s-a prezentat de la sine autorităţilor şi Saturus, catehetul lor; deci erau două creştine şi patru creştini. ***Numele martirelor Perpetua şi Felicitas şi ale martirilor care au pătimit împreună cu ele ni s-au păstrat şi din inscripţia de pe piatra lor funerară, descoperită în 1907 de arheologul francez Delattre, în Basilica majorum, ridicată pe mormintele lor.***

Autorităţile municipale din Thuburbo, voind să se descarce de orice răspundere, au trimis cele două tinere femei şi pe cei patru tineri la Cartagina, unde au fost închişi într-o temniţă întunecoasă şi oribilă, probabil lângă palatul proconsulului, pe coasta colinei Bârsa. Comunitatea creştină din Cartagina, prin diaconii Tertius şi Pomponius, le-a venit imediat în ajutor, obţinând pe bani de la conducătorul închisorii o ameliorare a situaţiei creştinilor închişi. Astfel, Perpetua a putut primi pe tatăl ei care, în zadar a încercat s-o înduplece să se lepede de creştinism, pe mama şi pe fratele ei, copilul pentru a-l alăpta, rudele şi prietenii, încât putând alăpta copilul, i s-a părut închisoarea "ca un palat". ***De la arestare şi pe tot parcursul martiriului, Perpetua este stăpânită de credinţa puternică în Iisus Hristos, Care, cum credea ea, va suferi împreună cu ea şi cu ceilalţi martiri şi de dorinţa neclintită de a deveni martiră, luptându-se în sine cu dragostea de mamă, faţă de copilul pe care îl alăpta şi de părinţii ei, care nu înţelegeau noua credinţă creştină şi nu se bucurau de martiriul ei.***

Perpetua şi cei dimpreună cu ea puteau primi în închisoare pe tatăl, mama şi fratele ei, rudele, prietenii şi cunoscuţii.

În prima viziune pe care a avut-o la închisoare, Perpetua s-a luptat cu diavolul, înfăţişat ei sub chipul unui balaur, pe care l-a învins şi a intrat biruitoare în paradis. Acolo a văzut şezând pe un scaun un bărbat înalt, cu părul alb, în haină de păstor, ce i-a dat împărtăşanie.

După câteva zile, Perpetua şi cei dimpreună cu ea au fost duşi în forul din Cartagina, spre a fi judecaţi de procuratorul Hilarianus. Cu toţii au refuzat să abjure credinţa creştină, spre marea indignare şi iritare a păgânilor. Perpetua n-a cedat nici rugăminţilor pline de lacrimile tatălui său. La sfârşitul interogatoriului, procuratorul Hilarianus le-a dat pedeapsa capitală: condamnare la moarte , fiind daţi fiarelor sălbatice în ziua de naştere a cezarului, (Geta, fiul împăratului Septimiu Sever), care corespunde datei de şapte martie anul 203.

În aşteptarea pedepsei, martirii sunt duşi din nou în carceră. ***Perpetua are acum două noi viziuni.***

Într-una îi apare fratele ei, Dinocrate, mort de copil, care i s-a arătat acum lângă un bazin cu apă din care putea bea spre a se răcori, vesel şi vindecat de boală.

În altă viziune s-a luptat cu un egiptean urât la înfăţişare, care preînchipuie diavolul, pe care ea l-a biruit, zdrobindu-i capul cu călcâiul.

Catehetul Saturus a avut şi el o viziune. *Se făcea că martirii au fost duşi de patru îngeri în paradis, unde au găsit pe alţi martiri: Jocundus, Saturnius, Artaxius, care au fost arşi de vii în prigoană şi pe Tuintus, care a murit în închisoare.*

Au întâlnit pe episcopul Optatus şi pe preotul Aspasius, care erau certaţi între ei şi stăteau despărţiţi şi trişti, iar martirii i-au rugat să se ierte unul pe altul şi să se împace.

Dintre martiri, Secundulus a murit mai înainte în închisoare. ***Felicitas, sclava Perpetuei, fiind însărcinată, a născut în luna a opta, în condiţii foarte grele, o fetiţă, pe care a luat-o s-o crească o soră creştină.*** Astfel, a putut să sufere şi ea martiriul împreună cu ceilalţi, căci justiţia romană interzicea ca o femeie însărcinată să fie executată.

În ajunul pătimirii, pe când martirii luau ultima cină, numită agapă (masa dragostei), s-au strâns păgânii, curioşi să-i privească. Dar catehetul Saturus i-a mustrat, zicându-le: "***Nu vă este de ajuns ziua de mâine? Azi prieteni, mâine duşmani! Întipăriţi-vă bine în minte, însă, feţele noastre ca să ne recunoaşteţi în ziua aceea, ziua judecăţii***". Auzind acestea, păgânii s-au retras înfricoşaţi, iar mulţi au crezut în Hristos.

A doua zi, martirii, două femei şi trei tineri, au suferit pătimirea pentru Hristos în amfiteatrul din Cartagina, înţesat de lume.
În timpul pătimirii, Saturninus şi Revocatus au fost atacaţi de un leopard şi de un urs, Saturus, de un leopard, iar Perpetua şi Felicitas, de o vacă sălbatică. Un oarecare catehumen, cu numele Rusticus, a încurajat-o continuu pe Perpetua. Saturus, fiind grav rănit de un leopard care-i făcuse o muşcătură mare din care curgea din abundenţă sângele şi păgânii în delir strigând: "Mântuit, spălat; mântuit, spălat", ca unul care primise botezul sângelui, a cerut soldatului Pudens să-şi scoată inelul din deget şi, înmuindu-l în sângele rănii sale, i l-a dat "ca semn (al iubirii) şi ca amintire a sângelui său". După atacul fiarelor, martirii au fost duşi în

mijlocul amfiteatrului, unde li s-au tăiat capetele. Perpetua, văzând ezitarea gladiatorului, i-a dus singură la gât mâna lui tremurătoare.

Pe mormintele celor cinci martiri, s-a ridicat mai târziu în Cartagina o mare basilică, Basilica majorum.

Sfintele mucenițe Felicitas și Perpetua - drumul spre sfințenie

Matroană romană, cu o educație aleasă, Perpetua avea vârsta de 22 de ani când a fost prinsă și aruncată în închisoare, din pricina credinței ei în Hristos. Mamă a unui copil nou-născut, tânăra nu a renunțat la dragostea pe care i-o purta Domnului și și-a asumat martiriul, privind spre veșnicie. Cununa biruinței a primit-o și Felicitas, sluga ei, care a renunțat și ea la copil, pentru a-I urma Domnului.

În timpul împăratului Septimiu Sever a fost dat un ordin care prevedea interzicerea prozelitismului creștin, motiv pentru care mulți dintre cei care credeau în Hristos erau închiși și persecutați. Așa a fost prinsă și Perpetua. Din când în când, familia matroanei îi aducea bebelușul la închisoare, pentru a-l alăpta, și tatăl ei, un păgân fanatic, o implora să se lepede de Dumnezeu și să aibă grijă de familia ei, dar Perpetua nu s-a lăsat convinsă.

Alături de ea a fost închisă și Felicitas, sluga ei, care era însărcinată și care după ce a născut a dat copilul în grija unei surori, pentru a putea să Îi urmeze lui Hristos până la capăt.

Pe timpul cât au stat închise, Perpetua a avut trei vedenii: în prima se luptase cu diavolul în chip de balaur, până când îl învinsese și intrase în Rai, în a doua l-a văzut pe fratele ei care murise de mic și care acum era fericit, iar în a treia s-a luptat iarăși cu un diavol în chip de egiptean, până l-a zdrobit.

Împreună cu cele două tinere fuseseră închiși și patru bărbați. Unul dintre ei a murit în închisoare, dar ceilalți trei, alături de Perpetua și Felicitas, au fost condamnați la moarte și aruncați fiarelor sălbatice, după care le-au fost tăiate capetele.

Pentru credința lor, mulți dintre păgânii care văzuseră ce s-a întâmplat au devenit creștini. Pe locul mormintelor, în Cartagina, a fost ridicată o basilică, Basilica majorum.

Sinaxar - Pomenirea sfintei muceniţe Perpetua şi a celor împreună cu dânsa: Satâr, Revcat, Satornil, Secund şi Felicitas

Tot în această zi, pomenirea Sfintei muceniţe Perpetua şi a celor împreună cu dânsa: Satir, Revcat, Satornil, Secund şi Felicitas.

Sfânta muceniţă Perpetua era din cetatea Vutritanilor, din Africa. A fost prinsă de către necredincioşi şi adusă înaintea conducătorului de oaste, împreună cu mai mulţi tineri, care erau începători în ale credinţei.

Asupra Sfintelor Perpetua şi Felicitas, a fost slobozită o vacă sălbatică, ce a năvălit asupra lor şi le-a sfâşiat. Apoi şi ceilalţi sfinţi au fost omorâţi cu sabia, de mulţimea necredincioşilor.

Sinaxar - Sfintele mucenițe Perpetua și Felicitas - 1 februarie

https://www.trinitas.tv/sfintele-mucenite-perpetua-si-felicitas-1-februarie/

***

În anul 203, în mica așezare Thuburbo, astăzi orașul Tebourba din Tunisia, urmând poruncii imperiale de a pedepsi pe toți cei care refuză să se închine împăratului Septimiu Sever, au fost arestate două mame creștine a căror amintire o păstrăm până astăzi.

Este vorba de Sfintele Perpetua și Felicitas. Ele nu erau încă botezate, ci se pregăteau de acesta prin învățarea tainelor credinței de la un catehet. Au fost arestate împreună cu învățătorul lor și cu alți frați care urmau să devină creștini.

Nimic nu a putut îndupleca voința prigonitorului, nici faptul că Perpetua provenea dintr-o familie de vază, nici faptul că avea un copil pe care trebuia să îl alăpteze sau că Felicitas era însărcinată în luna a opta.

Din Thuburbo mărturisitorii întemnițați au fost mutați în Cartagina unde suferințele temniței s-au înmulțit. Doar mituirea gărzilor le dădea răgazul unui ceas de odihnă, timp în care Perpetua putea să alăpteze pruncul pe care reușise să îl păstreze alături.

Nici suferințele îndurate sau perspectiva pierderii vieții, nici afecțiunea de mamă față de copil, nici măcar pruncul nenăscut al mărturisitoarei Felicitas nu au clătinat credința lor în Hristos, ci au rămas fidele adevăratului Domn din Ceruri.

Procuratorul Ilarian a condamnat la moarte pe tinerele mame împreună cu ceilalți trei frați de suferință, prin aruncarea în arena animalelor sălbatice.

Perpetua găsește tăria de a-și scrie gândurile și suferințele, iar aceste scrieri le avem până astăzi.

Felicitas, însărcinată fiind, avea șansa de a scăpa de această pedeapsă pentru că, prin lege, era interzisă expunerea în arenă a femeilor gravide. Se roagă însă Domnului Hristos, precum Sfântul Ignatie Teoforul, să nu fie lipsită de această cunună și, cu rânduiala lui Dumnezeu, naște cu câteva zile înainte de martiriu.

Pregătindu-se de ziua cea mare a mărturisirii și încununării lor primesc botezul în închisoare.

Ziua venind, au ieșit să spună lumii prin moartea lor cine este Iisus Hristos. Urletelor încântate ale mulțimii la vederea suferințelor le-au opus cântarea în pace a psalmilor și cuvintele de încurajare către cei ce împreună pătimeau cu ele.

Îndurând suferințe de la animale sălbatice, la finalul acestui chin și-au dat viața prin tăierea capetelor.

Biserica nu a uitat. Creștinii s-au întărit secole la rând din exemplul lor de tărie și mărturisire. Au fost cinstite ca sfinte mucenițe și încă din secolul al patrulea s-a construit o biserică unde s-au depus sfintele lor moaște. Aceasta a fost descoperită în 1907 și identificată printr-o inscripție care menționa martirii îngropați acolo.

Sfintele Perpetua și Felicitas au fost martirizate pentru că au refuzat să se închine împăratului Septimiu Sever. Au refuzat pentru că doar lui Dumnezeu Îi este cuvenită închinarea și inima noastră.

Atunci când tatăl păgân al Perpetuei o implora să nu își irosească viața, aceasta i-a răspuns senin și ferm „Nu pot, sunt creștină”.

Când lumea în care trăim dorește să ia locul din inima noastră dedicat doar lui Hristos, dacă avem râvnă duhovnicească și tărie a credinței, Sfintele Perpetua și Felicitas ne ajută să spunem și noi „Nu putem, suntem creștini”.

Pr. Eugeniu Rogoti - Sinaxar - Sfântul mucenic Trifon; Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas

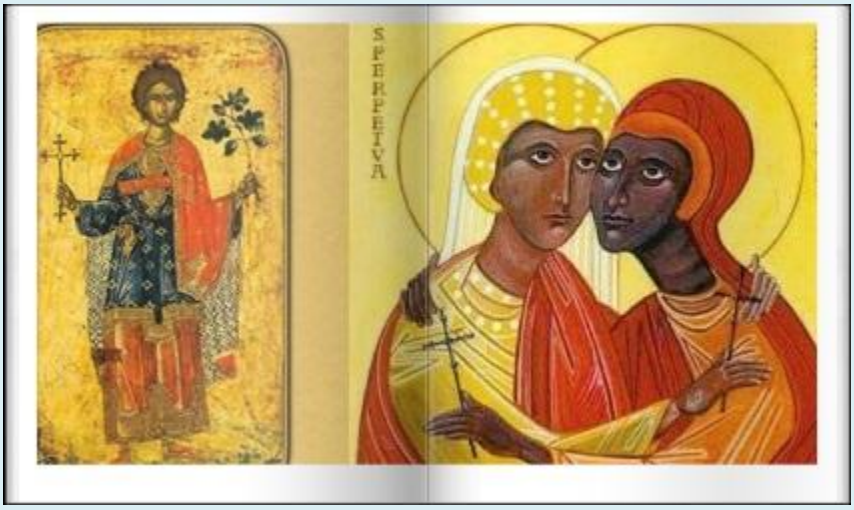

Sfântul Trifon era din ţinutul Frigiei şi a trăit pe vremea împăraţilor romani Gordian al III-lea (238-244), Filip arabul (244-248) şi Deciu (249-251). De mic a fost crescut în credinţa creştină, iar pentru curăţia şi smerenia lui a primit de la Dumnezeu darul vindecării bolilor şi al izgonirii duhurilor necurate.

A vindecat pe fiica împăratului Gordian, fapt pentru care mulţi au crezut atunci în Hristos.

În timpul împăratului Deciu, a fost prins şi judecat pentru că era creştin. A fost chinuit îndelung şi condamnat la tăierea capului, dar a murit înainte de a se împlini aceasta, în ziua de 1 februarie 250.

***

În această zi pomenim şi pe Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas, care erau din Cartagina şi au trăit pe vremea împăratului roman Sever. Ele au fost prinse din porunca dregătorului, nefiind încă botezate, şi au mărturisit că sunt creştine.

Deşi Felicitas era însărcinată, iar Perpetua avea un prunc mic, ambele au fost condamnate la moarte prin tăierea capului.

Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Înainte-prăznuirea Întâmpinării Domnului; Sfântul mucenic Trifon; Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas

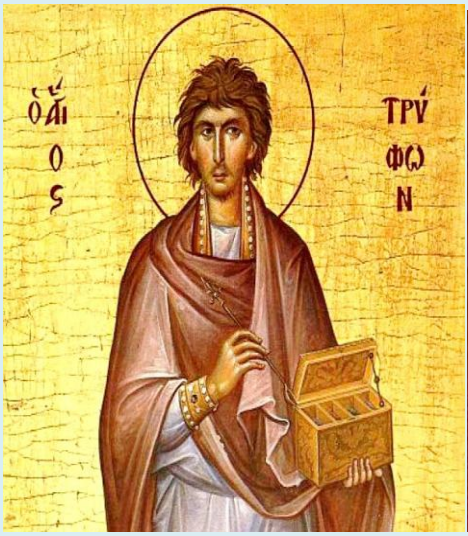

Sfântul Trifon era din satul Lamsac, din ţinutul Frigiei şi a trăit pe vremea împăraţilor Gordian al 3-lea (238-244), Filip arabul (244-248) şi Deciu (249-251). A cunoscut încă din copilărie credinţa creştină şi, fiind sărac, păştea gâştele pentru a se putea întreţine. Pentru smerenia lui s-a învrednicit de darul vindecării bolilor şi al izgonirii diavolilor.

A fost chemat la Roma de Gordian spre a-i vindeca fiica posedată de un duh necurat, pe care eliberând-o a adus pe mulţi la Hristos.

Când Deciu a ajuns împărat, a pornit prigoană împotriva creştinilor şi atunci a fost prins şi Sfântul Trifon. Fiind dus la Niceea, a fost aruncat în temniţă din porunca dregătorului Acvilin, mai marele Bitiniei. A fost chemat să jertfească idolilor, însă el L-a mărturisit cu mult curaj pe Hristos ca fiind Dumnezeu adevărat şi pentru aceasta a fost supus la multe chinuri: a fost tras pe roată, a fost purtat desculţ prin zăpadă până când i-au degerat picioarele, a fost legat de cai, i s-au bătut cuie în picioare şi a fost ars pe trup. Rămânând neschimbat în decizia sa de a fi creştin, a fost osândit să moară de sabie, însă şi-a dat sufletul în mâinile Domnului înainte de a ajunge la locul execuţiei, în anul 250.

***

Astăzi pomenim şi pe Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas. Acestea erau din Cartagina şi au trăit pe vremea împăratului Sever. Din porunca dregătorului au fost

prinse şi întemniţate, iar pentru că nu erau botezate, au primit Botezul creştin în taină, în închisoare.

Felicitas era însărcinată şi a născut în temniţă, iar Perpetua avea un copil la sân pe care-l alăpta. Fiind aduse la judecată, ele nu au fost înduplecate, nici de dragostea pentru pruncii lor şi nici de rugăminţile părinţilor şi ale rudelor, ci au mărturisit cu hotărâre credinţa lor în Hristos Iisus Domnul. Pentru aceasta au fost osândite să fie date spre mâncare fiarelor, în circ, de ziua împăratului. Însă nu au fost ucise în circ, ci au luat cununa muceniciei prin sabie, tăindu-li-se capul.

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Înainte-prăznuirea Întâmpinării Domnului; Sfântul mucenic Trifon; Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas

1.Sfântul Trifon s-a născut în cetatea Lampsac, din ţinutul Frigiei (Asia Mică), şi a trăit pe vremea împăraţilor Gordian al III-lea (238-244), Filip arabul (244-248) şi Deciu (249-251).

A cunoscut încă din copilărie credinţa creştină şi, fiind sărac, păştea gâştele spre a-şi duce traiul. Pentru smerenia şi curăţia lui a primit darul vindecării bolilor şi al izgonirii demonilor. De aceea a fost chemat la Roma, de împăratul Gordian, spre a vindeca pe fiica acestuia, cuprinsă de duh necurat.

Deci, izgonind demonul, Sfântul Trifon a adus pe mulţi la Hristos, apoi s-a întors în satul său. Iar când Deciu a ajuns împărat, a pornit prigoană împotriva creştinilor şi a fost prins şi Sfântul Trifon. Fiind dus la Niceea, a fost aruncat în temniţă la porunca dregătorului Acvilin, mai marele Bitiniei.

Deci, fiind chemat să jertfească zeilor, el a mărturisit numele lui Hristos şi a fost chinuit în multe feluri: a fost tras pe roată, a fost purtat desculţ prin cetate, pe vreme de iarnă, prin zăpadă, până i-au degerat picioarele; a fost legat de cai, i s-au bătut cuie în picioare şi a fost ars pe coaste cu făclii şi trupul i-a fost sfâşiat cu gheare de fier. Şi, îndurând toate acestea, sfântul nu înceta a grăi, îndemnând pe ceilalţi creştini să nu se depărteze de la Hristos, socotindu-se fericit că a suferit pentru El.

Rămânând neschimbat în hotărârea sa, a fost osândit la tăierea capului dar, nemaiapucând împlinirea poruncii, şi-a dat sufletul lui Dumnezeu în ziua de 1 februarie, în anul 250.

Sfântul Trifon este cunoscut ca ocrotitor al grădinarilor şi alungător al insectelor dăunătoare, fiind numărat şi între Sfinţii doctori fără de arginţi.

Există tradiţia ca în ziua pomenirii sale să se săvârşească în biserici sau la casele credincioşilor Aghiasma mică, însoţită de rugăciunile din Molitfelnic atribuite Sfântului Trifon, destinate alungării dăunătorilor din vii, grădini şi ţarine.

Capul Sfântului se află la Mănăstirea Xenofont din Muntele Athos, iar părţi din moaştele sale se găsesc şi la Bucureşti, la Paraclisul Palatului Patriarhal, la parohiile Cărămidarii de Jos şi Sfântul Vasile, la biserica Sfântul Sava din Iaşi, precum şi la alte locaşuri din ţara noastră.

2. Sfintele mucenițe Perpetua și Felicitas - Sfânta mucenită Perpetua era originară din Cartagena. În momentul arestării, provocată de edictul împăratului, Perpetua era catehumenă, ca și tinerii Saturninus, Secundulus, sclavul Revocatus, Saturus și Felicitas, slujitoarea mucenitei Perpetua. Cei șase creștini au fost întemnițați în Cartagina, în condiții foarte grele. Situația le-a fost ușurată, ca urmare a intervenției cu bani pe lângă conducerea închisorii, de către diaconii Tertius și Pomponius.

Tinerei Perpetua i s-a părut închisoarea „un palat”, când a fost lăsată să-și alăpteze copilul. Însă dragostea și credința puternică în Iisus Hristos au fost mai presus decât dragostea de mamă, de părinți, care tot încercau să o înduplece să renunțe la creștinism și să scape de chinul carcerei. Nu a trecut mult, și cei șase creștini au fost duși în forul din Cartagina, la judecată. Aici, i-a așteptat procuratorul Hilarianus, cel care le-a dat pedeapsa capitală, din cauza refuzului categoric exprimat de prizonieri, de a renunța la credința creștină.

Astfel, ziua de naștere a cezarului (Geta, fiul împăratului Septimiu Sever), care corespunde datei de 7 martie anul 203, avea să pecetluiască viața celor șase, curmată în arenă, de fiarele sălbatice.

În tot acest timp, Felicitas aștepta dintr-un moment într-altul să devină mamă. La fel ca și stăpâna sa, aceasta era nebună după Hristos. Ea se ruga lui Dumnezeu să i se nască cât mai curând pruncul, pentru a fi alături de prietenii ei de martiriu (justiția romană interzicea ca o femeie însărcinată să fie executată).Rugăciunile i-

au fost ascultate. Copilul s-a născut la opt luni, cu două zile înainte de tortura finală. Felicitas a suferit mult în timpul nașterii fetiței sale, pe care a lăsat-o în grija unei surori creștine.

A doua zi, cele două femei și cei trei tineri au fost duși în amfiteatrul din Cartagina, care a devenit neîncăpător. Cele două femei au fost rănite grav în arenă de animalele sălbatice, iar în aceeași zi ele au primit cununa muceniciei prin sabie.

Proloagele din 1 februarie

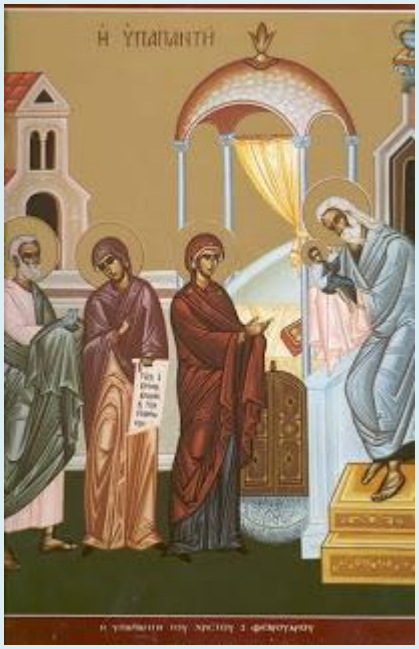

Întru această zi, învăţătură la înainte prăznuirea Întâmpinării Domnului nostru Iisus Hristos.

Să ştiţi, iubiţilor, că în această zi este înainte prăznuirea aducerii la templul din Ierusalim a Dumnului nostru Iisus Hristos, la patruzeci de zile de la naşterea Sa.

După legea lui Moise, ducerea aceasta la templu, la 40 de zile de la naştere, avea o îndoită însemnătate:

⇒ *mai întâi, mama copilului, la această dată, era datoare să aducă jertfă, pentru curăţirea ei, de toate sângerările de la naşterea pruncului.*

⇒ *Iar, în al doilea rând, după aceeaşi lege, la 40 de zile de la naştere, mama unui copil de parte bărbătească, dacă copilul era întâiul ei născut, trebuia să-şi aducă la templu copilul, ca să plătească un preţ şi să-şi răscumpere copilul, pentru că orice copil întâi-născut de parte bărbătească, era socotit partea lui Dumnezeu, după Lege.*

Deci, acestor rânduieli ale Legii vechi se supun şi Maica Domnului şi Dreptul Iosif, ducând la templu pe Iisus, la 40 de zile de la naşterea Sa. Şi împlinind Legea, supunându-Se adică Legii, în numele tuturor, Mântuitorul Iisus Se face liber în faţa Legii, şi Se pregăteşte, astfel, să lucreze ca Mântuitor al lumii, din mijlocul poporului şi în numele tuturor popoarelor din lume, slobozind pe oameni dintr-o

robie mult mai grea, din robia păcatului, robie din care Legea veche, însăşi, nu putea să elibereze pe oameni.

Şi puterea aceasta nouă de mântuire, mai tare decât Legea, este puterea jertfei Mântuitorului Iisus pe Cruce, pentru a împăca pe oameni cu Dumnezeu, credinţa în jertfa de mântuire a lui Iisus Dumnul şi în fapte bune, făcute de noi împreună cu El.

Aceasta este vestea cea bună pe care ne-o spune cântarea bătrânului Simeon, ca şi mărturisirea proorociţei Ana, şi, pe care o auzim în zilele acestea din Sfânta Evanghelie. Că, luând Pruncul dumnezeiesc în braţe, luminat de Duhul Sfânt, bătrânul zice: "Acum slobozeşte cu pace pe robul Tău Stăpâne, căci văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai pregătit-o înaintea tuturor popoarelor, lumină spre descoperirea neamurilor şi slavă poporului Tău Israel".

Iisus Hristos este aşadar puterea cea mare de mântuire a lui Dumnezeu în lume, El este lumina tuturor neamurilor, El este slava lui Israel şi a celui vechi şi a celui nou.

Drept aceea, rogu-vă pe voi, să tăiem de la noi gândurile cele necuvioase şi, ca o pavăză luând credinţa, să ne întărim împotriva înşelăciunii celei fără de Dumnezeu. Ca să nu ne arătăm, prin lucrurile cele rele, luptându-ne cu Domnul, ca Irod, ci, mai vârtos, să fim chiar ajutători lui Dumnezeu, iubindu-L pe El din toată inima noastră şi pe aproapele ca pe noi înşine, precum a zis Domnul.

Şi ştim cine sunt cei apropiaţi ai noştri ! Oare nu sunt aceştia, cu care facem milă, adică surzii, şchiopii, flămânzii, străinii, pe care Domnul I-a numit fraţi ai Săi? Că, dacă vom face milă cu aceştia, apoi aceştia ne vor deschide nouă uşile Raiului şi, fără de înfruntare, ne vor duce înăuntru, în patria noastră, dacă zgârcenia noastră nu ne va închide afară.

Că, Însuşi Domnul, chemându-ne pe noi întru acea Împărăţie, zice: "Fiţi milostivi, că şi Tatăl vostru cel ceresc, milostiv este !" Fiţi fii ai Celui Preaînalt şi părtaşi ai Împărăţiei. Vedeţi, deci, cum Dumnezeu pe cei milostivi, fii ai Săi îi numeşte.

Drept aceea, ascultând sfintele Lui cuvinte, să le scriem în inimile noastre, ca să-L auzim pe El grăindu-ne: "Veniti, binecuvântaţii Părintelui Meu, de moşteniţi Împărăţia cea gătită vouă de la alcătuirea lumii!" Acestei Împărăţii, moştenitori dorind a ne face, slăvim pe Preasfânta Treime: pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh! Amin.

Întru această zi, Sfântul mucenic Trifon (250)

Acesta era din satul Lampsac, din ţinutul Frigiei şi a trăit pe vremea împăraţilor Gordian(238-249) şi Decius (250-253). A cunoscut, încă din copilărie, credinţa creştină şi, întărit de Duhul Sfânt, propovăduia dreapta credinţă, împreună cu Sfântul Respice, fiind din acelaşi loc cu dânsul.

Iar când Decius a ajuns împărat şi a pornit prigoana împotriva creştinilor, a fost prins şi Sfântul Trifon şi, dus fiind la Niceea, a fost aruncat în temniţă, la porunca dregătorului Acvilin, mai marele Bitiniei.

Deci, fiind chemat să jertfească zeilor, el a mărturisit numele lui Hristos şi a fost chinuit în multe feluri; a fost tras pe roată, a fost purtat desculţ prin cetate, pe vreme de iarnă, până i-au degerat picioarele, umblând prin zăpadă, a fost legat de cai, i s-au bătut cuie în picioare şi a fost ars pe coaste cu făclii şi trupul i-a fost sfâşiat cu ghiare de fier. Şi, îndurând toate acestea, sfântul nu înceta a grăi, îndemnând pe ceilalţi creştini să nu se depărteze de la Hristos, socotindu-se fericit a suferi pentru El.

Şi rămânând nestrămutat în hotărârea sa, a fost osândit să moară de sabie, dar, nemaiapucând împlinirea poruncii, şi-a dat sufletul la Dumnezeu în ziua de 1 februarie.

Întru această zi, cuvânt despre Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas (203)

Acestea au fost din Cartagina, pe vremea împărăţiei lui Sever. Şi au fost prinse din porunca dregătorului Cartaginei şi, măcar că erau încă nebotezate, au fost aruncate în temniţă, împreună cu alţi catehumeni, cu toţii, cinci la număr şi au primit, în taină, Botezul în temniţă.

Şi Felicitas era grea în luna a opta şi a născut în temniţă, iar Perpetua avea un copil de sân, pe care-l alăpta.

Şi, fiind scoase la întrebare, ele nu s-au înduplecat nici de nesfârşita lor dragoste pentru prunci, nici de stăruinţele jalnice ale părinţilor şi rudeniilor, ci au mărturisit, cu hotărâre şi de bună voie, credinţa lor în Hristos şi au fost osândite să fie date spre mâncare, la fiare, în circ, de ziua împăratului. Dar nu au primit moartea în circ de la fiare şi, atunci, au luat cununa muceniciei, prin tăierea capului cu sabia.

Şi aşa s-au sfârşit muceniţele Domnului şi se face praznicul lor, în ziua de 1 februarie.

Întru această zi, cuvânt despre Sfântul Benedict şi răscumpărarea unui sărac cu aur, de la Dumnezeu.

A fost în părţile Romei celei vechi un călugăr cu numele Benedict, făcător de minuni şi slăvit foarte, sfânt şi minunat, încât şi pe morţi îi învia, că a iubit pe Hristos din tinereţe şi în viaţa monahicească se nevoia. Încă şi foarte milostiv era şi îndurat către toţi care-i cereau ajutorul. Şi acesta era părinte la multe mânăstiri şi cu totul lipsit de avere era. Că şi fraţii adunaţi de dânsul, petreceau în multă sărăcie şi întru facere de milostenii. Şi, cu atâta sârguinţă urmau cuvântul lui Dumnezeu pentru sărăcie, încât nici un galben nu se afla în toate mănăstirile părintelui Benedict.

Într-una din zile a venit un om credincios, cuprins fiind de o nevoie şi silit de cineva, care îi dăduse lui împrumut doisprezece galbeni. Iar sfântul, neavând ce să-I dea, că era cuprins de lipsă, cu glas blând I-a zis lui: "Frate, iartă-mă pe mine, că nu am cei doisprezece galbeni pe care îi ceri, Deci, du-te acum şi după două zile iarăşi să vii".

Şi, după ce s-a dus acela, sfântul a început să se roage şi cerea de la Dumnezeu preţul de răscumpărare a celui cu datoria. Iar a treia zi, a venit cel dator la omul lui Dumnezeu şi i-a făcut plecăciune. Şi era în mânăstire un vas, în care stă lintea. Iar deasupra, pe linte, cu rugăciunile sfântului părinte, s-au aflat treisprezece galbeni, pe care, luându-i sfântul i-a dat celui necăjit, zicându-i: „Mergi, fiule, şi dă-i pe aceştia celui ce ţi-a dat ţie împrumutul, iar un galben să-l ai la tine, pentru trebuinţele casei tale".

Acestea toate ştie a le face milostenia cea atotputernică şi sărăcia pentru Hristos, a Căruia este slava în veci. Amin.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfintelor muceniţe Perpetua şi Felicitas, a Sfântului mucenic Satirus şi a celor împreună cu dânşii

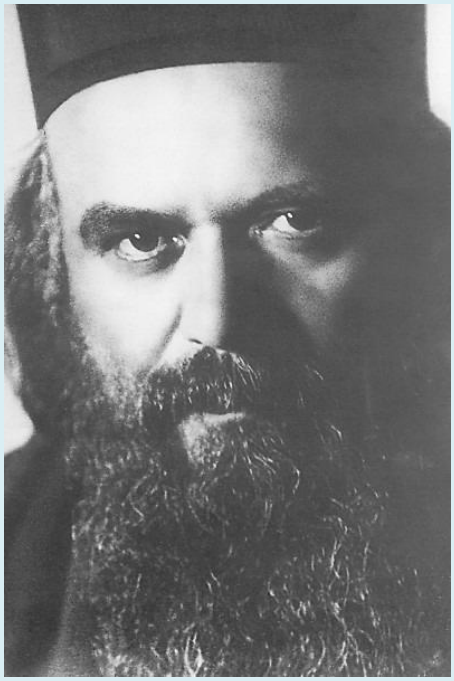

Fiind creştini, aceştia toţi au fost aruncaţi în temniţă în timpul împărăţiei lui Septimus Severus. Sfânta Perpetua, care era din înalta aristocraţie, îi încuraja să nu se teamă a muri pentru Hristos.

În vis Perpetua a văzut o scară în care erau înfipte tot felul de instrumente de tortură, care ducea pînă la cer. La piciorul scării se afla un balaur înfricoşător. Ea a văzut cum Satirus a alergat primul pe scară, în sus, fără să se vatăme de nimic, şi că odată ajuns sus îi strigă ei: „Perpetua, te aştept! Vino, dar bagă de seamă la şarpe!" Luând putere de la acest îndemn Perpetua aleargă şi călcă pe capul şarpelui ca pe întâia treaptă a scării, apoi repede ajunse la vârf. Acolo Perpetua văzu Poarta Raiului şi dincolo de ea, bunătăţile cereşti, minunatele locaşuri cereşti, pe care Perpetua le văzu în vedenie.

Când îşi povesti visul, toţi prizonierii văzură că grabnic vor muri şi că întâiul va fi Satirus, ceea ce se şi întâmplă. Satirus a fost ucis mai întâi, apoi Perpetua, apoi toţi ceilalţi, unul câte unul. Ca nişte miei ucişi pentru Hristos, Mielul lui Dumnezeu, ei au primit de la Hristos veşnica răsplată a împărăţiei Luminii. Ei cu toţii au primit mucenicia între anii 202 şi 203.

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul - Din Ierihon la Sion - Din viaţa Sfintei muceniţe Perpetua

Mai toate vieţile sfinţilor din cele trei veacuri de la începutul creştinismului, sunt scrise foarte pe scurt, iar unii dintre sfinţi lipsesc cu desăvârşire. Mai ales sfinţii mucenici din Roma, care au pătimit în vremea aceea (până la anul 300) sunt pomeniţi numai cu numele în sinaxare. Căci furtuna prigoanei era atât de grozavă, încât nu s-au putut scrie vieţile sfinţilor de atunci şi mulţi dintre ei au rămas cu totul necunoscuţi. În provinciile mai îndepărtate de capitala crunţilor cezari, creştinii mai aveau câte puţină uşurare pentru a se organiza, iar dintre dânşii au fost şi scriitori vestiţi, care au lăsat în urmă cărţile lor de istorie şi de apărare a sfintei credinţe.

Aşa ni s-au păstrat ca o comoară nepreţuită nişte însemnări din veacul al doilea după Hristos sub numele: "***Faptele mucenicilor din Carhidon***". Povestirile acestea sunt cele mai mişcătoare pagini din istoria Bisericii de la început. Multă vreme ele se citeau în Biserică regulat ca şi profeţiile apostolilor.

Aceste însemnări au fost scrise de Sfânta muceniţă Perpetua - până în ajunul muceniciei - şi după aceea de ritorul Tertulian, marele scriitor din Africa şi apărător al credinţei.

Sfânta Perpetua era din familia cea mai vestită din Carhidon. Tatăl ei, Anon, a fost general. Ca şef al armatei, el a purtat strălucite biruinţe împotriva barbarilor din Numidia. Timp de 15 ani, el a fost eroul apărător al ţării. La urmă din cauza ranelor şi a oboselilor din lupte, s-a retras din armată. Iar patria ca recunoştinţă l-a pus în dregătoria cea mai de cinste, numindu-l senator (adică sfetnic al ţării, cum este azi un ministru). Anon a fost păgân şi în păgânătate a murit. Soţia lui, fericita Iulia (vezi viaţa Sfântul Narcis) a fost şi ea păgână, dar pentru virtuţile ei cele alese, Dumnezeu n-a lăsat-o la întunericul păgânătăţii şi a iconomisit ca să recunoască adevărul creştinesc de la o roabă a sa, cu numele Rufina. Aceasta a fost robită de păgâni şi vândută familiei Anon. Ea era fiica unui mucenic din Galia. Prin ea s-a luminat la credinţă fericita Iulia, soţia lui Anon şi fiica lor Perpetua.

Din copilărie Perpetua era înzestrată cu multe virtuţi alese, prin care a ajuns vestită în toată cetatea. Nici unul din filosofii şi ritorii păgâneşti nu puteau s-o biruiască. Când a ajuns în vârsta cuvenită, s-a căsătorit cu Iarva, generalul unei armate din Carhidon. În război cu numidienii, Iarva a ajuns vestit prin multe biruinţe. La urmă însă a fost omorât mişeleşte de nişte păgâni, care au aflat că el crede în Hristos.

S-a săvârşit deci un adevărat erou al patriei şi un mucenic al credinţei. După moartea lui Iarva, s-a ridicat prigoană mare împotriva creştinilor din Carhidon. Între cei care au pătimit atunci pentru Hristos a fost şi Perpetua. La închisoare ea a suferit mai tare decât ceilalţi creştini din cauza mizeriei. Ea, care crescuse la curtea părinţilor în cel mai mare răsfăţ, este apoi nevoită să doarmă pe plăcile umede şi reci ale "Budrumului" (cum se numea puşcăria de sub pământ). Galeriile închisorii erau strâmte, lipsite de lumină şi pline de murdărie. Iar la vremea când li se dădea puţină hrană, năvăleau acolo tot felul de haimanale de pe drum, ca să-şi bată joc de bieţii creştini (prin vorbe murdare şi gesturi neruşinate). ***Aceasta era cea mai amară vreme pentru viitorii mucenici şi mai ales pentru nobila Perpetua. Pe lângă toate acestea, nu i s-a dat voie să aibă cu dânsa micul ei prunc spre mângâiere.*** În vremea când a fost dusă înaintea judecătorului pentru întrebare, a venit şi bătrânul ei tată Anon, cu pruncul în braţe.

Dar cu toate lacrimile şi toate rugăminţile lui de a-şi cruţa viaţa pentru hatârul copilului şi pentru cinstea familiei, Perpetua a rămas neînduplecată. Păgânul ei tată, în mândria lui de mare sfetnic al ţării, socotea ca cea mai mare ruşine mărturisirea ei pentru Hristos.

Pentru el credinţa creştinească era o înşelăciune, iar moartea mucenicească era socotită drept nebunie.

Acum îl vezi că se roagă cu lacrimi îngenunchind în faţa ei, acuma îl vezi că se mânie şi o blesteamă; iar când vede că ea rămâne neclintită în credinţă, atunci el izbucneşte într-un plâns cu hohote, ca un deznădăjduit şi pierdut la minte. Pentru asta judecătorul este nevoit să-l dea afară cu sila.

După aceea făcându-se întrebarea la "Divan" (adică la judecată) ***Perpetua mărturiseşte cu multă îndrăzneală numele lui Hristos şi este osândită la moarte împreună cu slujnica ei şi cu alţi creştini.*** ***Fiind dusă la Amfiteatru (locul de priveliştе unde se chinuiau creştinii) este întâmpinată la poartă de scumpa ei mamă (fericita Iulia), care îi dă sărutarea cea mai de pe urmă şi blagoslovind-o, îi dă cinstitul voal al Sfintei muceniţe Potamiana (care a fost adus de Sfântul Narcis). Acoperită cu această sfântă podoabă, Perpetua merge în arenă (locul de luptă) cântând voioasă imnul mucenicilor.***

Acolo este străpunsă de coarnele unui taur fioros şi apoi aruncată în văzduh, de unde a căzut leşinată. Când îşi vine în fire, întreabă mirată pe slujnica ei Felicia, pentru ce nu mai începe lupta. Mintea ei fiind pironită la rugăciune, n-a simţit nici coarnele taurului şi nici căderea ei de sus.

Pentru asta se întreabă Fericitul Augustin în cuvântarea rostită la praznicul mucenicilor din Carhidon: "Unde era oare mintea Sfintei Perpetua când a împuns-o taurul şi a aruncat-o în sus?" Desigur că mintea ei era atunci pironită la cer şi nu simţea nici frica, nici durerea.

Abia târziu a văzut voalul scăldat în sângele ei şi coasta străpunsă de taur. De regulă, condamnaţii care nu mureau de cruzimea fiarelor, erau daţi pe mâna călăilor ca să-i înjunghie.

Sfânta Perpetua a căzut în mâna unui călău nou, neiscusit la junghere. În două rânduri a lovit cu sabia, fără să izbutească a-i tăia capul.

Văzând neiscusinţa lui, Sfânta Perpetua îi zice: "Prietene, nici în jumătate nu ai curajul meu, nu te tulbura, loveşte - uite aici !"

Abia la a treia lovitură reuşeşte să-i taie gâtul. Sfânta Perpetua s-a săvârşit rostind cuvintele: ***"O, Doamne, ce bucurie este să moară cineva pentru Tine!"***

În vremea ceea, o bătrânică s-a apropiat de trupul muceniţei luând un voal plin de sânge. Era Iulia, bătrâna ei mamă, care îşi ia înapoi voalul Sfintei Potamianei, care s-a înroşit acum din nou, cu alt sânge tot aşa de scump.

Bărbăţia Sfintei Perpetua a uimit pe mulţimea păgânilor de la priveliştе, iar pe creştini i-a umplut de curaj.

Astfel s-a săvârşit cea mai nobilă fiică a Carhidonului, adăugând o slavă mai mare la numele strălucit al familiei Anon, iar la cer a dobândit cununa cea neveştejită din mâinile lui Hristos, Începătorul mucenicilor şi Dumnezeul Slavei.

Troparul Sfintei Perpetua (glas 5 ca şi "prooroace Ioane şi sluga lui Hristos")
Odraslă din neamul cel mai slăvit
Şi stea luminoasă din Asfinţit,
Minunat ai strălucit
Dintre norii păgâneşti
Şi cu râvnă te-ai jertfit
Perpetua pentru Domnul,
Cunună cerească luând
Şi pe tirani ruşinând.

Condacul glas 3 (după melodia condacului de la Naşterea Domnului)
Din norodul păgânesc
Ai odrăslit muceniţă
Şi la neamul creştinesc
Te faci mireasmă de taină
Neamul tău îşi face nume cu vitejia
Tu - în schimb te proslăveşti cu mucenicia
Şi cu îngerii la ceruri
Te veseleşti Perpetua.

Megalinaria (mărimuri)
Pe Sfânta Perpetua s-o citim
Şi cântări de laudă credincioşii să-i împletim
Fiind ea din rândul celor întâi născuţi
A biruit pornirile celor nevăzuţi.

Icos "În cinstea muceniţei"
Minunându-ne de bărbăţia ta cea negrăită
strigăm ţie cu inima smerită:
Bucură-te, floarea cea minunată a Carhidonului
Bucură-te, sfânt mărgăritar în apele Sionului
Bucură-te, Odrasla ieşită din pământ păgânesc
Bucură-te, mireasă a împăratului ceresc

Bucură-te, cea din neamul lui “Hanibal”
Bucură-te, că eşti şi fiică de general
Bucură-te, cea care vopseşti volul Potamianii
Bucură-te, cea care tâmpeşti boldurile satanii
Bucură-te, că ai lăsat curţile cele pământeşti
Bucură-te, că azi întru cele din slavă te veseleşti
Bucură-te, mare muceniţă Perpetua!

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul - Din Ierihon la Sion– Floarea bisericii din Carhidon

În Carhidon, fiind prigoană
Creştinii stau închişi acum
În galeriile murdare
A fiorosului “Budrum”.
Văzduhul greu al închisorii
Şi bezna umedă de-aici
Abia îi lasă să răsufle
Pe viitorii mucenici.

Purtarea cea neomenească
A celor care străjuiesc
Şi “plebea” care vine zilnic
Mai tare îi tirănisesc.

În rândul celor ce aşteaptă
Sentinţa morţii negreşit,
Se află tânăra soţie
A unui general vestit.

Ea vine azi la cercetare
Avându-şi chipul curajos,
Şi fără nici o ocolire
Mărturiseşte pe Hristos.

- Ce nume ai, întreabă dulce
Judecătorul prefăcut?
- Nu mă cunoşti (răspunde dânsa)
Să-ţi fie astăzi cunoscut:

“Mă cheamă Vivia-Perpetua
A senatorului Anon,
Şi văduva lui Iarva - Bravul,
Eroul Sfânt din Carhidon!”

În vremea când Judecătorul
Se străduieşte în zadar
Ca s-o întoarcă din credinţă,
S-apropie cu pasul rar,

Un om bătrân cu plete albe,
Cu chipul încuviinţat,
El este tatăl muceniţei,
Alesul ţării la Senat.

Având un copilaş în braţe,
Se roagă el tânguitor,
Cu ochii stinşi scăldaţi în lacrimi
Mişcându-l pe judecător:

“Perpetua scumpa mea fiică!
(Rosteşte el mai mult gemând)
Îndură-te de bătrâneţea
Celui cu sufletul înfrânt!

Îndură-te de copilaşul
Ce-ţi este rodul cel dintâi,
De maica ta nemângâiată
Şi de iubiţii fraţii tăi!

Gândeşte-te că tu eşti maică
Acestui gingaş copilaş,
Nu vezi cum îţi întinde mâna
Cu zâmbetul de Îngeraş?

De tine viaţa lui atârnă,
Dezbară-te de rătăcire
Că ne va fi la toţi ruşine
A morţii tale osândire!”

Perpetua sărută pruncul
Şi-l strânge lăcrimând la sân,
Făcându-i pe păgâni să creadă
Că-i biruită de păgâni.

Dar Sfântul har o întăreşte,
Ca râvna ei pentru Hristos
Să nu rămâie biruită
De dragostea celor de jos.

- Ascultă tată! (zice dânsa)
Mi-i martor Domnul cel ceresc
Că nici un lucru de pe lume
Precum pe voi, eu nu iubesc!

Credinţa însă mă învaţă
Că orice dragoste am eu,
Întâiul loc să-l dau în suflet
Iubirii către Dumnezeu!

“Datoare sunt să am iubire
Spre tatăl care m-a crescut
Dar cât de mult eu sunt datoare
Spre Domnul care m-a făcut?”

Văzând-o neînduplecată
Bătrânul deznădăjduit
Îi stăpânit şi de mânie
Şi de durere-i biruit.

Acum o blestemă cu ură
Cerând pedeapsă de la “zei”,
Acum o roagă cu suspinuri,
Îngenunchind în faţa ei.

“O, fiică prea nemilostivă,
Şi maică cu duhul tiran,
Cu tine mă pogorî în groapă
Şi laşi copilul tău orfan!”

Rostind acestea plânge-n hohot,
Nemângâiatul “veteran”
Şi “Dregătorul” dă poruncă
Să-l scoată silnic din “Divan”.

Acum, la noua întrebare
Perpetua s-a osândit:
A fi la tauri aruncată
Şi junghiată la sfârşit.

La Amfiteatru, o bătrână
Venind spre ea cu chip senin,
La cea din urmă sărutare
Îi dă ceva ţesut din in.

Îi Iulia, scumpa ei mamă,
Iar pânza cea din in, cu flori,
Îi vălul cel pătat cu sânge
A fericitei ei surori.

Urmând priveliştea, la teatru
Păgânul “Vulg”, vede mirat
Mucenicia unei sfinte
În voal, cu sânge înflorat.

Iar când îl ia din nou bătrâna,
El este îndoit mai sfânt:
De două ori vopsit cu sânge
De cel mai scump ei pe pământ!

Ss. Perpetua şi Felicitas martire

??-203
d.: la 7 martie 203, Cartagina, Africa de Nord
7 martie (latin)
1 februarie (bizantin)

Biografii: varianta 1

Vibia Perpetua, o tânără mamă în vârstă de douăzeci şi doi de ani, şi-a scris în închisoare jurnalul cu faptele petrecute în timpul arestului, vizitele pe care le primea, vedeniile şi visele avute; ea a continuat să îşi aştearnă în scris însemnările până în ajunul zilei în care au avut loc torturile de pe urmă.

„Am fost aruncaţi în temniţă - scria Perpetua - şi m-au cuprins fiori de groază, deoarece niciodată nu am mai stat într-un întuneric atât de mare. Îngrămădiţi unii peste alţii, simţeam că ne sufocăm de căldură, pentru că soldaţilor nu le păsa de noi”.

Împreună cu Perpetua, aparţinând unei familii nobile din Cartagina, au mai fost închişi: Saturnin, Revocat, Secundulus şi Felicitas, o sclavă tânără din familia Perpetuei. Toţi erau catehumeni şi se pregăteau pentru Botez.

Nu peste mult, alături de cei cinci a venit şi catehetul lor, Saturn, şi astfel au putut să primească Botezul înainte de a fi aruncaţi la fiarele sălbatice şi decapitaţi în arena din Cartagina, în ziua de 7 martie a anului 202.

Secundulus a murit în închisoare din pricina lipsei de hrană şi de aer. Felicitas aştepta să devină mamă şi se ruga lui Dumnezeu ca ceasul naşterii să vină cât mai curând, ca nu cumva să fie despărţită de tovarăşii ei de suferinţă şi de martiriu. Într-adevăr, copilul s-a născut cu două zile înainte de data fixată pentru intrarea în

arenă - a fost o naştere dureroasă care a făcut-o pe Felicitas să sufere şi să plângă mult. Un soldat, în dispreţ, îi aruncă aceste cuvinte: „Ce vei face atunci când vei fi aruncată la fiare?" Plină de credinţă şi demnitate, Felicitas îi răspunde: „Acum sunt eu cea care suferă; atunci însă nu voi mai fi eu, ci Hristos va suferi pentru mine!"

În acea epocă de credinţă şi de sânge, a fi creştin însemna un risc permanent: riscul de a sfârşi viaţa într-un circ, ca hrană pentru fiarele sălbatice şi curiozitatea bolnăvicioasă a mulţimii.

Perpetua avea un copil încă în faşă. Tatăl ei, care nu era creştin, venea zilnic şi o implora să renunţe la „rătăcirea" ei, se târa în genunchi înaintea ei, îi amintea datoriile faţă de făptura plăpândă ce avea să rămână fără mamă. Ar fi fost de ajuns un singur cuvânt pentru a se reîntoarce în familia ei. Dar Perpetua, stăpânindu-şi cu greu plânsul, repeta: „Nu pot, sunt creştină".

Amintirile şi însemnările scrise ale Perpetuei au fost adunate într-o carte cu titlul „Passio Perpetuae et Felicitatis", „Istoria suferinţelor Perpetuei şi ale Felicitei", carte completată apoi de o altă mână, probabil de Tertulian (155-220); ni se descriu torturile din urmă ale acestor două femei, care au fost puse în arenă spre a fi zdrobite de coarnele ascuţite ale unei vaci sălbatice înfuriate, şi la urmă li s-au tăiat capetele. Prospeţimea acestor pagini a trezit admiraţie şi înflăcărare în sufletele a zeci de generaţii de cititori.

Mare parte din întâmplările istorisite sunt privite din interior, prin ochiul atent şi delicat al unei femei deosebite, care observă multe amănunte ce ar fi putut fi trecute cu vederea de un observator din afară. Istorisirea vie şi într-o formă aleasă a Perpetuei, istorisire scrisă la cererea celor cu care se afla în închisoare, rămâne o mărturie luminoasă şi înălţătoare a credinţei şi a dragostei lor faţă de Hristos Mântuitorul.

Cuvântul Perpetua este forma feminină a adjectivului perpetuus = neîncetat, care durează totdeauna; desigur, a fost luat ca prenume pentru a exprima dorinţa părinţilor ca fiica lor să rămână totdeauna cu ei, să le fie totdeauna fericită.

Felicitas = fericire, la vechii romani era numele unei zeiţe, a fecundităţii şi a fericirii. Ulterior a devenit un prenume obişnuit dat fetiţelor care erau considerate că aduc bucurie părinţilor, familiei.

Istoria mişcătoare a Sfintelor Perpetua şi Felicitas a făcut cunoscute aceste două nume, care astăzi însă nu mai sunt folosite decât foarte rar; ele rămân totuşi o expresie limpede a aceea ce Dumnezeu ne oferă tuturor: Fericirea Perpetuă.

Sursa: "Vieţile sfinţilor", Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice de Bucureşti

Biografii: varianta 2

„Ziua victoriei martirilor a sosit şi, din închisoare, s-au îndreptat spre amfiteatru, ca şi cum s-ar fi dus spre cer, cu chipurile pline de strălucire, de demnitate, agitate, mai degrabă, din cauza bucuriei decât din cauza fricii (…) O, preţioşi şi prea fericiţi martiri! Voi sunteţi pe drept chemaţi şi aleşi pentru slava Domnului nostru Iisus Hristos.” [1]

Martiriul a fost considerat în primele secole ale creştinismului cea mai înaltă perfecţiune la care putea aspira un ucenic al lui Iisus. În Actele martirilor se pot citi istorisiri minunate despre curajul dovedit de episcopi şi laici, de feciorelnici şi de căsătoriţi. Uneori, comunităţi întregi au fost luate drept ţintă de puterea civilă, cu intenţia de a eradica credinţa ce se răspândea ca o pată de ulei între oameni. Nu lipseau nici dintre aceia care, pentru a-şi salva propria piele, sacrificau idolilor fără să creadă în aceştia, cerând să fie readmişi în comunitate imediat ce dispărea pericolul persecuţiei.

Doar catecumeni, dar deja demni de a da mărturie

Relatarea martiriului Sfintei Perpetua, a Sfintei Felicitas şi a altor însoţitori este o autentică bijuterie, chiar şi pentru faptul că ne ajută să cunoaştem profundele raporturi de fraternitate ce existau între creştinii acelui timp şi cum în acest climat chiar femei căsătorite aveau curajul să înfrunte martiriul.

Perpetua era o tânără matroană, căsătorită şi cu un copil încă în faşă. Pentru rangul şi pentru inteligenţa ei, era foarte bine instruită, după cum rezultă din scrisorile sale. Familia ei era creştină, cu excepţia tatălui.

Felicitas era slujitoarea Perpetuei, cu ajutorul căreia ajunsese la credinţă. Şi ea era căsătorită şi se afla în a opta lună de graviditate. Între cele două femei, o stăpână şi

[1] *Din Relatarea martiriului sfinţilor martiri cartaginezi. Cit. în Liturgia orelor.*

o sclavă, sintonia era perfectă, deoarece credinţa creştină le-a făcut surori mai mult decât le-ar fi făcut faptul că s-ar fi născut din aceeaşi mamă pământească.

Alături de ele se aflau câteva figuri masculine: Saturnin, Secundulus şi Revocatus. Acesta din urmă era sclav. Cele două femei şi cei trei bărbaţi încă erau catecumeni, când au fost arestaţi şi închişi în carceră. Ei locuiau într-un ţinut apropiat de Cartagina, care se numea Thuburbo Minus. Responsabilul comunităţii era catehetul Saturus, care, nefiind prezent în ziua arestării şi nevoind să lase lucrarea neîmplinită, s-a prezentat spontan în faţa autorităţii şi s-a declarat creştin. În felul acesta, a ajuns din urmă grupul în carcera din Cartagina.

Doi diaconi din această comunitate s-au interesat de acest caz şi, cu banii comunităţii, au obţinut ca prizonierii să fie ţinuţi în pază privată şi să poată primi vizite din partea rudelor şi prietenilor. Perpetua a putut astfel să-şi alăpteze copilul.

În această perioadă, au primit Botezul din mâinile lui Saturus, ca o pregătire pentru martiriu. Perpetua, în jurnalul ei, a scris: „Duhul mi-a sugerat să nu cer din apă (a Botezului) altceva decât tăria trupului". Nobila doamnă vorbeşte pentru sine şi, în acelaşi timp, pentru toţi: primind Botezul nu au cerut eliberarea din închisoare, ci tăria de a da mărturie pentru Hristos.

Tatăl Perpetuei i-a făcut o vizită fiicei sale. O iubea foarte mult, o crescuse şi o instruise aşa cum nu era nici o altă femeie, şi nu putea permite ca acum să se sfârşească într-un mod mizerabil din cauza acestei noi credinţe religioase. A rugat-o, deci, pe fiica sa în toate felurile să se întoarcă de pe drumul ei, dar totul a fost inutil.

Perpetua povesteşte

După o primă perioadă de carceră privată, au fost închişi într-un subteran rău mirositor, rece şi fără lumină. Aşa îl descrie Perpetua: „Eu m-am lăsat la pământ, deoarece nu mai trăisem într-o asemenea obscuritate. Ce zi teribilă! Ce căldură apăsătoare în acea masă de persoane! Ce situaţie chinuitoare din cauza durelor măsuri de sechestrare din partea soldaţilor!"

În această nouă situaţie, pentru că nu mai avea cu sine copilul, se lamenta: „Suferinţa mea era din ce în ce mai mare, deoarece copilul meu era departe. Mai apoi, am obţinut dreptul de a-l avea cu mine în închisoare; şi când a fost lângă mine, m-am simţit mai puternică la gândul că mă pot îngriji de el. Da, închisoarea a devenit

atunci pentru mine un palat, aşa încât preferam să fiu în acel loc decât în oricare altă parte”.

La început, se putea spera chiar că vor putea fi eliberaţi datorită influenţei tatălui care se bucura de mare respect în capitală printre persoanele influente, dar acum, când au fost puşi într-o asemenea închisoare, coroana martiriului părea atât de aproape.

Perpetua a avut atunci un vis. Văzuse, asemenea lui Iacob, o scară înaltă până la cer. În vârf se afla Saturus înconjurat de îngeri, care o invita să urce, spunându-i: „Perpetua, te aştept; dar ai grijă să nu te mănânce balaurul!” „Eu - aşa povestea Perpetua - i-am răspuns: «Nu-mi va face nici un rău! În numele lui Iisus Hristos! Eu am urcat pe capul său, ca şi cum aş fi fost pe prima treaptă a scării». Aşa am înţeles - continuă Perpetua - că ne aştepta martiriul. De atunci, am abandonat orice speranţă pentru această lume”. Chiar şi copilul i-a fost luat din nou şi, de această dată, pentru totdeauna.

Într-o dimineaţă, prizonierii au fost „târâţi, imediat după micul dejun, la interogatoriu în forul oraşului”. Judecătorii au permis ca tatăl să se aproprie din nou de Perpetua. Acesta, arătându-i copilul pe care îl adusese cu el, îi striga cu disperare: „Fie-ţi milă de acest micuţ al tău!”

Şi guvernatorul Ilarian a adăugat: „Arată puţin respect pentru părul alb al tatălui şi preocupare pentru copil! Adu jertfă pentru sănătatea împăratului!”

Perpetua i-a răspuns simplu cu un „nu” sec.

A urmat atunci întrebarea fatală: „Eşti creştină?”

„Da, - a răspuns ea - sunt creştină”. Şi judecătorul a pronunţat condamnarea de a fi dată la fiare.

Perpetua a notat apoi în jurnalul ei: „Atunci am coborât din nou veseli în carceră”. Acum nu mai era vorba decât de câteva zile de aşteptare, timp necesar pentru a organiza spectacolul în amfiteatrul oraşului.

Condamnarea o privea nu numai pe Perpetua, ci pe toţi, deoarece toţi se declaraseră creştini.

Pregătirea imediată a martiriului

Acele zile de aşteptare trebuiau să fie zile de sărbătoare, dar Felicitas nu era mulţumită. Ea urma să fie exclusă din lupta de la amfiteatru, cel puţin pentru moment, deoarece legea romană interzicea să fie dusă în arenă o femeie însărcinată.

Autorul care a avut în mâinile lui foile jurnalului Perpetuei ne pune la curent asupra ultimelor zile ale martirilor noştri. El zice: „În ceea ce o priveşte pe Felicitas, chiar şi ea a avut parte de harul Domnului, şi tocmai în acest mod: deoarece se afla în a opta lună de graviditate, în timp ce se apropiau zilele jocurilor, se temea foarte tare că va fi împiedicată de la martiriu. Nu este permis, într-adevăr, să ucizi femei însărcinate. Dar şi însoţitorii ei erau preocupaţi foarte tare de faptul că vor trebui să abandoneze pe drumul aceleiaşi speranţe o aşa de bună tovarăşă, care a fost cu ei încă de la început. În dorinţa lor comună, cu două zile înainte de spectacol, s-au rugat împreună Domnului şi, imediat după această rugăciune, Felicitas a fost cuprinsă de chinurile naşterii.

Şi deoarece, aşa cum este natural pentru o naştere în a opta lună, se lamenta, în travaliu, suferind foarte mari dureri, unul dintre cei care au încarcerat-o i-a spus: «Dacă acum strigi aşa, ce vei face atunci când vei fi aruncată la fiarele sălbatice?» Dar femeia a răspuns: «Ceea ce sufăr eu acum, sufăr pentru mine; dar atunci va fi altcineva care va suferi pentru mine; şi eu voi suferi pentru el». Astfel, a născut o fetiţă pe care una dintre surorile noastre a luat-o la sine şi a alăptat-o ca pe o fiică”.

Cum au putut aceste mame să se separe de copiii lor? Numai o profundă experienţă de credinţă poate să explice o conduită aşa de eroică. Dincolo de aceasta, dacă ele plecau, rămânea familia comunităţii. Pentru fii, era mai important să rămână cu amintirea unei mame neînfricate în faţa călăilor decât a unei creştine fricoase ce şi-ar fi renegat credinţa. Nu a spus oare Domnul: „Cine nu-şi lasă tată, mamă, fii.”? Şi ele s-au simţit chemate să dea mărturie pentru validitatea Evangheliei.

Ziua de sărbătoare

Era obiceiul pe atunci să se li ofere prizonierilor un banchet copios înainte de a fi duşi în arenă. Ei au acceptat şi au făcut sărbătoare. Apoi au fost prezentaţi poporului. De o parte, au fost puşi bărbaţii: rămăseseră trei, deoarece Secundulus nu a rezistat chinurilor din carceră şi plecase deja spre cer. Amfiteatrul era arhiplin, deoarece poporului îi plăceau asemenea spectacole care, în general, erau făcute cu delincvenţi comuni şi cu sclavi. De această dată, curiozitatea era mai mare, deoarece condamnaţii erau „lavati”, cum erau numiţi creştinii, datorită băii făcute în apa Botezului, şi printre aceştia se afla şi o nobilă matroană împreună cu slujitoarea sa.

Au intrat în amfiteatru între cele două şiruri de călăi însărcinaţi să-i lovească cu bice care aveau la capete bucăţi de fier. Sângele ce se scurgea din trupurile lor trebuia să provoace instinctul animalelor feroce.

Saturus, Revocatus şi Saturnin au fost legaţi de nişte stâlpi, foarte vizibili pentru mulţimea unei tribune, pentru a fi muşcaţi mai întâi de un leopard şi apoi de un urs. Femeile, în schimb, au fost conduse în centrul arenei şi abandonate în faţa unei vaci înfuriate.

Spectacolul a început cu femeile, pe care animalul de mai multe ori le-a ridicat în aer cu coarnele până a obosit, în timp ce mulţimea urla şi se distra. Perpetua, când şi-a venit în fire, şi-a acoperit din pudoare genunchii cu zdrenţele care-i mai rămăseseră pe spate şi s-a dus s-o ridice pe Felicitas. Apoi, amândouă au fost conduse la poarta de intrare, pentru a asista la al doilea spectacol. Cele două femei se îmbrăţişau şi se consolau reciproc şi adresau cuvinte de încurajare fraţilor care erau legaţi de stâlpi.

Leopardul şi apoi ursul i-au devorat pe cei trei martiri şi, când aceştia au fost scoşi de acolo de către îmblânzitori, se putea vedea sângele curgând din toate părţile şi mulţimea care striga: „Lavati sunt purificaţi acum în totalitate”. Mulţimea striga ca cei condamnaţi să fie duşi în mijlocul arenei, pentru a pri-mi în faţa tuturor lovitura de graţie. Saturus a avut astfel posibilitatea de a-şi scoate inelul, să-l înmoaie în propriul său sânge şi să-l dea unui soldat. Martirii şi-au schimbat pentru ultima dată sărutul păcii şi s-au supus apoi ultimului act al acelui teribil ceremonial.

Biserica din Cartagina îi avea astfel pe primii săi mărturisitori. Pe mormintele lor a apărut o bazilică, unde însuşi Sfântul Augustin, de mai multe ori, a avut ocazia de a prea mări virtuţile lor. Relatarea martiriului lor a făcut înconjurul imperiului şi cultul lor s-a răspândit nu numai în tradiţia Bisericii latine, dar şi în cea greacă şi siriană.

Sursa: "Martiri şi sfinţi din calendarul roman", Editura Sapientia, Enrico Pepe, trad. pr. Ioan Bişog

Biografii: varianta 3

Fericirea Perpetuă. Astfel ar putea fi rezumată calea vieţii celor două mucenițe cu nume predestinat, Perpetua şi Felicitas, care au trăit în vremea împăratului Septimiu Sever. Vibia Perpetua a scris, cât timp a fost întemniţată, un jurnal cu toate cele ce li s-au întâmplat ei şi mucenicilor cu care a pătimit, fapte care au fost cu-

prinse într-o carte, „Istoria suferinţelor Perpetuei şi ale Felicitei“. Autenticitatea relatărilor a fost confirmată prin descoperirea unei bazilici construite în secolul al IV-lea la Cartagina (Basilica Majorum). În 1907, aici a fost găsită o piatră funerară cu o inscripţie ce poartă numele Sfintelor Perpetua şi Felicitas, ridicată pe mormintele lor.

S-a întâmplat în timpul domniei lui Septimiu Sever (193-211), pe 7 martie 203, la Cartagina (nordul Africii). Ca urmare a unui edict al împăratului, privind interzicerea prozelitismului creştin, mişcarea fanaticilor contra creştinilor a devenit tot mai necruţătoare.

„Nu pot, sunt creştină“

Vibia Perpetua, matroană romană, în vârstă de 22 de ani, a fost descendenta unei familii înstărite şi educate, din oraşul Thuburbo Minus (Tebourba de astăzi), situat la peste 40 de km de Cartagina. Era căsătorită şi tocmai născuse primul ei copil. Tatăl său a fost păgân, mama pe jumătate creştină, iar dintre cei doi fraţi, unul era catehumen (persoană pregătită să primească botezul într-o nouă religie), celălat pierzându-şi viaţa. În momentul arestării, provocată de edictul împăratului, Perpetua era catehumenă, ca şi tinerii Saturninus, Secundulus, sclavul Revocatus, Saturus şi Felicitas - sclava muceniţei Perpetua.

Cei şase creştini au fost întemniţaţi în Cartagina, în condiţii foarte grele. „Am fost aruncaţi în temniţă şi m-au cuprins fiori de groază, deoarece niciodată nu am mai stat într-un întuneric atât de mare. Îngrămădiţi unii peste alţii, simţeam că ne sufocăm de căldură, pentru că soldaţilor nu le păsa de noi“, scria Perpetua în jurnalul său din timpul arestului. Femeia a avut tăria să însemneze toate faptele petrecute, vizitele pe care le primea, vedeniile şi visele avute până în ajunul zilei în care a fost torturată, împreună cu prietenii săi în suferinţă.

Situaţia le-a fost uşurată, ca urmare a intervenţiei cu bani pe lângă conducerea închisorii, de către diaconii Tertius şi Pomponius.

Tinerei Perpetua i s-a părut închisoarea „un palat“, când a fost lăsată să-şi alăpteze copilul. Însă dragostea şi credinţa puternică în Iisus Hristos au fost mai presus decât dragostea de mamă, de părinţi, care tot încercau să o înduplece să renunţe la creştinism şi să scape de chinul carcerei. De martiriu.

Cu greu îşi putea înfrunta lacrimile tânăra muceniţă, atunci când tatăl său, care nu era creştin, o implora în genunchi să lepede credinţa şi să se gândească la soarta

micuţului său, care va rămâne orfan. „Nu pot, sunt creştină“, replica Perpetua, cu inima sfâşiată, dar plină de iubire mucenicească.

„Hristos va suferi pentru mine“

Cât timp a fost închisă, Perpetua a avut mai multe viziuni. Într-una se făcea că se lupta cu diavolul, care avea chip de balaur şi pe care l-a învins, şi astfel a câştigat paradisul. Odată ajunsă acolo, a văzut un bărbat înalt, cu părul alb, îmbrăcat asemenea unui păstor şi aşezat pe un scaun, care i-a dat împărtăşanie.

Nu a trecut mult, şi cei şase creştini au fost duşi în forul din Cartagina, la judecată. Aici, i-a aşteptat procuratorul Hilarianus, cel care le-a dat pedeapsa capitală - condamnare la moarte - din cauza refuzului categoric exprimat de prizonieri, de a renunţa la credinţa creştină. Astfel, ziua de naştere a cezarului (Geta, fiul împăratului Septimiu Sever), care corespunde datei de 7 martie anul 203, avea să pecetluiască viaţa celor şase, curmată în arenă, de fiarele sălbatice.

În tot acest timp, Felicitas aştepta dintr-un moment într-altul să devină mamă. La fel ca şi stăpâna sa, aceasta era nebună după Hristos. Ea se ruga lui Dumnezeu să i se nască cât mai curând pruncul, pentru a fi alături de prietenii ei de martiriu (justiţia romană interzicea ca o femeie însărcinată să fie executată). Rugăciunile i-au fost ascultate. Copilul s-a născut la opt luni, cu două zile înainte de tortura finală. Felicitas a suferit mult în timpul naşterii fetiţei sale, pe care a lăsat-o în grija unei surori creştine. Nimic din cele întâmplate nu a schimbat-o, credinţa nu a părăsit-o şi a găsit puterea să răspundă cu neînfricare la cuvintele pline de dispreţ ale unui soldat, „ce vei face atunci când vei fi aruncată la fiare?“: „Acum sunt eu cea care suferă; atunci însă nu voi mai fi eu, ci Hristos va suferi pentru mine!“

Întoarsă în temniţa întunecoasă, împreună cu tovarăşii săi de suferinţă, Perpetua a avut alte două viziuni. În prima i-a apărut fratele ei, Dinocrate, mort de copil. Acesta i s-a arătat lângă un bazin cu apă din care putea bea, era vesel şi vindecat de boală. În altă viziune i se înfăţişa lupta cu un egiptean hidos, întruchipare a diavolului, căruia i-a zdrobit capul cu călcâiul.

„Mântuit, spălat; mântuit, spălat“

Saturus a avut şi el o viziune, în care cu toţii au fost duşi de patru îngeri în paradis, unde s-au întâlnit cu patru martiri: Jocundus, Saturnius, Artaxius - arşi de vii în prigoană - şi Tuintus, care a murit în închisoare. De asemenea, i-a văzut pe episco-

pul Optatus şi pe preotul Aspasius, care erau certaţi şi trişti - martirii i-au rugat să se ierte reciproc şi aceştia s-au împăcat.

Cel dintâi a murit în închisoare catehetul Secundulus. Cu o zi înainte de deznodământ, timp în care martirii luau ultima cină, numită masa dragostei, păgânii s-au adunat să-i vadă, dar Saturus le-a spus: „Nu vă este de ajuns ziua de mâine? Azi prieteni, mâine duşmani! Întipăriţi-vă bine în minte, însă, feţele noastre ca să ne recunoaşteţi în ziua aceea, ziua judecăţii“. Cuvintele mucenicului au avut efect şi au străfulgerat conştiinţele multora, pentru că mare parte dintre păgânii care erau în mulţime au început să creadă în Hristos.

A doua zi, cele două femei şi cei trei tineri au fost duşi în amfiteatrul din Cartagina, care a devenit neîncăpător. În timpul pătimirii pentru Hristos, Saturninus şi Revocatus au fost atacaţi de un leopard şi de un urs, Saturus, de un leopard, iar Perpetua şi Felicitas, de o vacă sălbatică. Saturus era grav rănit de un leopard care-i făcuse o rană adâncă, din care curgea mult sânge, iar păgânii strigau în delir: „Mântuit, spălat; mântuit, spălat“. Cu ultimele forţe, Saturus, cel care primise botezul sângelui, a cerut soldatului Pudens să-şi scoată inelul din deget, pe care l-a înmuiat în sângele rănii sale, şi pe care i l-a dat „ca semn (al iubirii) şi ca amintire a sângelui său“. Cruzimea şi batjocura la care au fost supuşi mucenicii nu au încetat decât în momentul în care au fost duşi în mijlocul amfiteatrului şi li s-au tăiat capetele.

Când a venit rândul Perpetuei, călăul a ezitat să facă gestul final, însă femeia i-a dus singură la gât mâna temătoare.

Toate aceste întâmplări ale mucenicilor au fost adunate într-o carte, „Istoria suferinţelor Perpetuei şi ale Felicitei“ („Passio Perpetuae et Felicitatis“). Bazată pe însemnările scrise ale Perpetuei, cât timp a fost întemniţată, şi completată mai apoi de Tertulian (155-220), cartea rămâne o mărturie vie a dragostei faţă de Mântuitorul Hristos.

Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas sunt pomenite de Biserica noastră la 1 februarie.

Sursa: Ziarul Lumina

Sursa: **http://www.sfinticatolici.ro/perpetua-si-felicitas/**

Raluca Brodner - Sfintele Perpetua şi Felicitas, mărturisitoare ale dragostei pentru Hristos

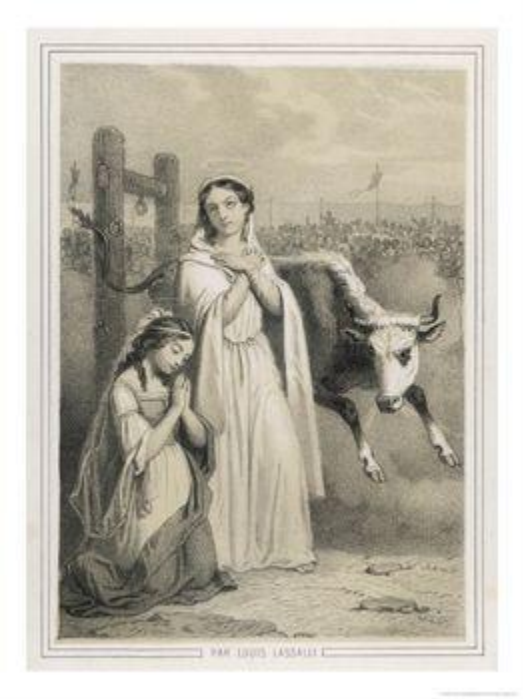

Fericirea perpetuă. Astfel ar putea fi rezumată calea vieţii celor două muceniţe cu nume predestinat, Perpetua şi Felicitas, care au trăit în vremea împăratului Septimiu Sever.

Vibia Perpetua a scris, cât timp a fost întemniţată, un jurnal cu toate cele ce li s-au întâmplat ei şi mucenicilor cu care a pătimit, fapte care au fost cuprinse într-o carte, „***Istoria suferinţelor Perpetuei şi ale Felicitei***“.

Autenticitatea relatărilor a fost confirmată prin descoperirea unei bazilici construite în secolul al IV-lea la Cartagina (Basilica Majorum). În 1907, aici a fost găsită o piatră funerară cu o inscripţie ce poartă numele Sfintelor Perpetua şi Felicitas, ridicată pe mormintele lor.

S-a întâmplat în timpul domniei lui Septimiu Sever (193-211), pe 7 martie 203, la Cartagina (nordul Africii). Ca urmare a unui edict al împăratului, privind interzicerea prozelitismului creştin, mişcarea fanaticilor contra creştinilor a devenit tot mai necruţătoare.

Vibia Perpetua, matroană romană, în vârstă de 22 de ani, a fost descendenta unei familii înstărite şi educate, din oraşul Thuburbo Minus (Tebourba de astăzi), situat la peste 40 de km de Cartagina. Era căsătorită şi tocmai născuse primul ei copil. Tatăl său a fost păgân, mama pe jumătate creştină, iar dintre cei doi fraţi, unul era catehumen (persoană pregătită să primească botezul într-o nouă religie), celălat pierzându-şi viaţa. În momentul arestării, provocată de edictul împăratului, Perpetua era catehumenă, ca şi tinerii Saturninus, Secundulus, sclavul Revocatus, Saturus şi Felicitas - sclava muceniţei Perpetua.

Cei şase creştini au fost întemniţaţi în Cartagina, în condiţii foarte grele. ***„Am fost aruncaţi în temniţă şi m-au cuprins fiori de groază, deoarece niciodată nu am mai stat într-un întuneric atât de mare. Îngrămădiţi unii peste alţii, simţeam că ne sufocăm de căldură, pentru că soldaţilor nu le păsa de noi“***, scria Perpetua în jurnalul său din timpul arestului. Femeia a avut tăria să însemneze toate faptele petrecute, vizitele pe care le primea, vedeniile şi visele avute până în ajunul zilei în care a fost torturată, împreună cu prietenii săi în suferinţă.

Situaţia le-a fost uşurată, ca urmare a intervenţiei cu bani pe lângă conducerea închisorii, de către diaconii Tertius şi Pomponius.

Tinerei Perpetua i s-a părut închisoarea „un palat“, când a fost lăsată să-şi alăpteze copilul. Însă ***dragostea şi credinţa puternică în Iisus Hristos au fost mai presus decât dragostea de mamă, de părinţi, care tot încercau să o înduplece să renunţe la creştinism şi să scape de chinul carcerei. De martiriu.*** Cu greu îşi putea înfrunta lacrimile tânăra muceniţă, atunci când tatăl său, care nu era creştin, o implora în genunchi să lepede credinţa şi să se gândească la soarta micuţului său, care va rămâne orfan. „***Nu pot, sunt creştină***“, ***replica Perpetua, cu inima sfâşiată, dar plină de iubire mucenicească.***

Cât timp a fost închisă, **Perpetua a avut mai multe viziuni. *Într-una se făcea că se lupta cu diavolul, care avea chip de balaur şi pe care l-a învins, şi astfel a câştigat paradisul. Odată ajunsă acolo, a văzut un bărbat înalt, cu părul alb, îmbrăcat asemenea unui păstor şi aşezat pe un scaun, care i-a dat împărtăşanie.***

Nu a trecut mult, şi cei şase creştini au fost duşi în forul din Cartagina, la judecată. Aici, i-a aşteptat procuratorul Hilarianus, cel care le-a dat pedeapsa capitală - condamnare la moarte -, din cauza refuzului categoric exprimat de prizonieri, de a renunţa la credinţa creştină. Astfel, ziua de naştere a cezarului (Geta, fiul împăratului Septimiu Sever), care corespunde datei de 7 martie anul 203, avea să pecetluiască viaţa celor şase, curmată în arenă, de fiarele sălbatice.

În tot acest timp, Felicitas aştepta dintr-un moment într-altul să devină mamă. La fel ca şi stăpâna sa, aceasta era nebună după Hristos. Ea se ruga lui Dumnezeu să i se nască cât mai curând pruncul, pentru a fi alături de prietenii ei de martiriu (justiţia romană interzicea ca o femeie însărcinată să fie executată). Rugăciunile i-au fost ascultate. Copilul s-a născut la opt luni, cu două zile înainte de tortura finală. ***Felicitas*** a suferit mult în timpul naşterii fetiţei sale, pe care a lăsat-o în grija unei surori creştine. Nimic din cele întâmplate nu a schimbat-o, credinţa nu a părăsit-o şi a găsit puterea să răspundă cu neînfricare la cuvintele pline de dispreţ ale unui soldat, „ce vei face atunci când vei fi aruncată la fiare?“: „***Acum sunt eu cea care suferă; atunci însă nu voi mai fi eu, ci Hristos va suferi pentru mine!***“

Întoarsă în temniţa întunecoasă, împreună cu tovarăşii săi de suferinţă, Perpetua a avut alte două viziuni. ***În prima i-a apărut fratele ei, Dinocrate, mort de copil. Acesta i s-a arătat lângă un bazin cu apă din care putea bea, era vesel şi vindecat de boală. În altă viziune i se înfăţişa lupta cu un egiptean hidos, întruchipare a diavolului, căruia i-a zdrobit capul cu călcâiul.***

Saturus a avut şi el o viziune, în care cu toţii au fost duşi de patru îngeri în paradis, unde s-au întâlnit cu patru martiri: Jocundus, Saturnius, Artaxius - arşi de vii în prigoană-, şi Tuintus, care a murit în închisoare. De asemenea, i-a văzut pe episcopul Optatus şi pe preotul Aspasius, care erau certaţi şi trişti - martirii i-au rugat să se ierte reciproc şi aceştia s-au împăcat.

Cel dintâi a murit în închisoare catehetul Secundulus. Cu o zi înainte de deznodământ, timp în care martirii luau ultima cină, numită masa dragostei, păgânii s-au adunat să-i vadă, dar Saturus le-a spus: „Nu vă este de ajuns ziua de mâine? Azi prieteni, mâine duşmani! Întipăriţi-vă bine în minte, însă, feţele noastre ca să ne recunoaşteţi în ziua aceea, ziua judecăţii“. Cuvintele mucenicului au avut efect şi au străfulgerat conştiinţele multora, pentru că mare parte dintre păgânii care erau în mulţime au început să creadă în Hristos.

A doua zi, cele două femei şi cei trei tineri au fost duşi în amfiteatrul din Cartagina, care a devenit neîncăpător. În timpul pătimirii pentru Hristos, Saturninus şi Revocatus au fost atacaţi de un leopard şi de un urs, Saturus, de un leopard, iar Perpetua şi Felicitas, de o vacă sălbatică. Saturus era grav rănit de un leopard care-i făcuse o rană adâncă, din care curgea mult sânge, iar păgânii strigau în delir: „Mântuit, spălat; mântuit, spălat“. Cu ultimele forţe, Saturus, cel care primise botezul sângelui, a cerut soldatului Pudens să-şi scoată inelul din deget, pe care l-a înmuiat în sângele rănii sale, şi pe care i l-a dat „ca semn (al iubirii) şi ca amintire a sângelui său“. Cruzimea şi batjocura la care au fost supuşi mucenicii nu

au încetat decât în momentul în care au fost duşi în mijlocul amfiteatrului şi li s-au tăiat capetele. Când a venit rândul Perpetuei, călăul a ezitat să facă gestul final, însă femeia i-a dus singură la gât mâna temătoare.

Toate aceste întâmplări ale mucenicilor au fost adunate într-o carte, „Istoria suferinţelor Perpetuei şi ale Felicitei“ („Passio Perpetuae et Felicitatis“). Bazată pe însemnările scrise ale Perpetuei, cât timp a fost întemniţată, şi completată mai apoi de Tertulian (155-220), cartea rămâne o mărturie vie a dragostei faţă de Mântuitorul Hristos.

Sfintele muceniţe Perpetua şi Felicitas sunt pomenite de Biserica noastră la 1 februarie.

Ştefan Ionescu-Berechet - O tulburătoare întâmplare de la începuturile Bisericii: Pătimirile Sfintelor muceniţe Perpetua şi Felicitas

Sfânta muceniţă Perpetua si Sfânta muceniţă Felicitas - mozaic din Basilica Eufrasiana, Parenzo (Croaţia), secolul la VI-lea

Dacă încercăm să descoperim posibilele cauze ale urii păgânilor faţă de creştini şi, implicit, a persecuţiilor declanşate împotriva acestora, cel dintâi aspect care trebuie avut în vedere este puternica coliziune dintre propovăduirea lui Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu Întrupat, Răstignit şi Înviat şi politeismul idolatru greco-roman. De o parte credinţa într-un Dumnezeu Treime, scandalul şi nebunia Crucii, o morală ireproşabilă, o spiritualitate ascetică şi eshatologică, iar de cealaltă parte, un pantheon populat cu o puzderie nenumărată de zeităţi, cu temple şi statui dedicate acestora, o religie decăzută, puternic marcată de sincretism ori magie şi un libertinaj fără limite, ridicat la rangul de normă a vieţii cetăţii.

Toate relele, pe seama creştinilor

Pornind de la această opoziţie ireductibilă şi pe baza unei ignoranţe temătoare, creştinii au fost acuzaţi de ateism, de practicarea unui cult ezoteric şi periculos, de a fi adepţii unei „superstiţii noi şi periculoase“ (Suetoniu) care periclita stabilitatea şi prosperitatea Imperiului. Crimele cele mai abominabile, incesturile cele mai odioase şi alte aberaţii de acest gen erau puse pe seama lor, calomnii izvorâte fie din rele intenţii, fie dintr-o grotescă înţelegere a Tainelor Bisericii.

Critica usturătoare pe care apologeţii creştini o făceau idolatriei păgâne, căreia îi atribuiau o origine demonică, sau moravurilor mai mult decât îndoielnice ale elitelor societăţii romane stârneau atât riposta sângeroasă a autorităţilor, cât şi replica dură a filosofilor vremii, care identificau participarea la jertfele şi serbările păgâne cu o obligaţie cetăţenească. Iar în fruntea acestor obligaţii se afla observarea cultului împăratului, ritual pe care creştinii îl respingeau de o manieră considerată sacrilegă în epocă. Recrutaţi, mai ales la început, din păturile modeste

ale societăţii, refuzând practicarea unor meserii (cum ar fi, de pildă, practicarea artelor aservite idolatriei) şi uneori chiar a serviciului militar, creştinii erau priviţi ca elemente inutile societăţii.

„Nu este permis să existe creştini!“

Până la începutul secolului al IV-lea, creştinismul era o religie ilicită (interzisă prin lege), iar adepţii săi, prigoniţi fie pe baza unor legi comune epocii, fie pe baza unor legi speciale. O formulă atestată istoric este aceasta: „Nu este permis să existe creştini!“. Nu se cunosc normele legislative pe care s-au bazat persecuţiile împotriva creştinilor în secolul I d.Hr. Odată cu împăratul Traian (98-117), urmărirea şi judecarea creştinilor s-a făcut pe bază de rescripte (dispoziţii imperiale ce vizau o anumită cetate sau provincie), iar din timpul lui Deciu (249-251), pe bază de edicte (legi de stat cu aplicare în întreg Imperiul Roman).

Torturi şi pedepse

După ce erau prinşi, de regulă în urma unor denunţuri, creştinii erau întemniţaţi în condiţii inumane. Prin impunerea acestor suferinţe, ca şi prin torturile la care se recurgea în timpul judecăţii, autorităţile doreau să determine lepădările de credinţă şi transformarea creştinilor în apostaţi (lapsi - căzuţi). După ce se rostea sentinţa, se aplicau cele mai cumplite şi variate pedepse corporale: biciuirea, mutilarea trupului cu instrumente de tortură ascuţite, arderea cu fier roşu, turnarea pe corp de plumb topit, tăierea membrelor sau a altor părţi ale corpului. De regulă, moartea era provocată prin decapitare, ardere, aruncarea la fiare sau prin răstignire (în cazul sclavilor şi a celor care nu aveau statutul de cetăţean roman). Puteau fi aplicate şi pedepse „mai blânde“, precum condamnarea la muncă silnică în mine şi în carierele de piatră sau vinderea la casele de toleranţă (în cazul femeilor şi al fecioarelor).

Actul pătimirii Sfintelor Perpetua şi Felicitas

Unul dintre cele mai impresionante şi mai populare acte martirice păstrate până astăzi îl constituie Actul pătimirii Sfintelor Perpetua şi Felicitas, care relatează mucenicia catehetului Saturus şi a tinerilor catehumeni Saturninus, Secundulus şi Revocatus, Vibia Perpetua (matroană romană, căsătorită, mamă a unui copil sugar) şi Felicitas, sclava sa, însărcinată în momentul arestării sale, care a născut o fetiţă cu puţin înaintea morţii sale martirice.

Episodul se petrece în timpul domniei lui Septimiu Sever (193-211), pe 7 martie 203, la Cartagina (nordul Africii). Autenticitatea relatării a fost confirmată de descoperirea unei basilici construite în secolul al IV-lea la Cartagina (Basilica Majorum), în care se află o piatră funerară cu o inscripţie ce poartă numele Sfintelor Perpetua şi Felicitas.

Cea mai mare parte a actului martiric o constituie chiar relatarea Sfintei Perpetua, la care se adaugă viziunea descrisă de Saturus, o introducere şi o încheiere, compusă de un autor anonim, identificat de numeroşi cercetători cu Tertulian.

În urma edictului de persecuţie al lui Septimiu Sever din 203, ***a fost arestată Vibia Perpetua, o tânără catehumenă ce aparţinea unei familii înstărite din cetatea Thuburbo Minus (la 40 km de Cartagina), având un tată păgân, o mamă creştină şi doi fraţi, dintre care unul catehumen şi altul mort de mic. Alături de ea au fost arestaţi şi alţi catehumeni: Saturninus, Secundulus, sclavul Revocatus şi Felicitas, sclava Sfintei Perpetua, precum şi catehetul Saturus.*** Cu toţii au fost duşi la Cartagina şi închişi într-o temniţă întunecoasă şi sufocantă, dar condiţiile s-au ameliorat datorită intervenţiei comunităţii creştine de acolo, care a intervenit financiar la conducerea temniţei, prin diaconii Tertius şi Pomponius.

Sfânta Perpetua, care a primit copilul în temniţă spre a-l putea alăpta, a avut viziunea unei scări ce duce la cer, flancată de instrumente de tortură şi păzită de diavol, sub chipul unui balaur.

Deţinuţii au fost duşi în forul oraşului, unde au fost judecaţi, şi nevoind să se lepede de Hristos au fost condamnaţi la moarte, urmând a fi daţi de mâncare fiarelor sălbatice în amfiteatru. ***În zilele ce au premers morţii lor martirice, Sfânta Perpetua s-a învrednicit de o nouă viziune, în care îl biruia pe diavol sub chipul unui „egiptean“, iar catehetul Saturus a văzut în vis cum patru îngeri îi duceau în paradis, unde alţi martiri îi întâmpinau.*** Secundulus a murit în temniţă, iar Felicitas a născut o fetiţă în luna a opta, pe care a dat-o spre creştere surorii sale. ***Moartea mucenicească a întregului grup a avut loc pe 7 martie 203***, cu ocazia serbărilor desfăşurate în cinstea cezarului Geta, fiul împăratului Septimiu Sever. ***Biserica Ortodoxă a aşezat pomenirea Sfintelor Perpetua şi Felicitas şi a celor dimpreună cu dânsele la 1 februarie.***

Mucenicii, pe veci în memoria sfântă a Bisericii

Încă de la început, mucenicii şi mărturisitorii s-au bucurat de o veneraţie extraordinară în Biserica creştină. Prin jertfa sau pătimirile lor, ei devin modelul de

sfinţenie vrednic de urmat de orice credincios. Vărsarea sângelui pentru Hristos, „botezul sângelui“, poate ţine la nevoie locul tainei botezului în cazul catehumenilor.

În cadrul slujbelor de prăznuire a sfinţilor mucenici, se lecturau şi anumite texte compuse spre a istorisi pătimirile îndurate de aceştia, „spre aducerea aminte şi spre exerciţiul şi pregătirea celor ce vor lupta mai pe urmă“. Ele poartă numele de acte martirice şi puteau fi de mai multe tipuri: copii ale proceselor-verbale de judecată, relatări ale martorilor oculari sau ale mucenicilor înşişi ori texte cu caracter panegiric, prelucrate mai târziu. Pe baza acestora au fost elaborate şi Martirologiile sau notiţele din Sinaxare.

În strânsă legătură cu „portretul aghiografic“ al martirilor s-a elaborat şi „portretul lor iconografic“ (icoana lor). Încă din perioada artei paleocreştine se cunosc reprezentări ale sfinţilor mucenici (în pictura catacombelor), iar Sfântul Vasile cel mare adresa un călduros îndemn pictorilor creştini de a zugrăvi în limbajul culorilor icoana Sfântului mucenic Varlaam. Extrem de impresionante sunt teoriile (procesiunile) de sfinţi şi muceniţe ce îmbracă pereţii navelor laterale ai bazilicii „San Apollinare il Nuovo“ din Ravenna (Italia). Ca accesorii specifice, ei poartă în mâini crucea pătimirii sau cununa muceniciei.

În cadrul programului iconografic al bisericilor ortodoxe, mucenicii ocupă un loc de seamă în registrul „sfinţilor în picioare“ din absidele naosului (de nord şi de sud) sau în unele locaşuri pe pereţii pronaosului, unde apar redate scene ce înfăţişează pătimirea lor.

Pe scurt, despre trei secole de persecuţii

Biserica creştină a fost supusă persecuţiilor încă de la începuturile sale. Sfinţii apostoli au fost întemniţaţi şi aspru pedepsiţi la porunca Sinedriului, care le cerea insistent să nu mai agite spiritele propovăduindu-L pe Hristos Cel înviat. Sfântul apostol Pavel s-a confruntat cu opoziţia neîndurătoare a membrilor diasporei iudaice din Asia Mică ori Grecia. Adversitatea iudeilor faţă de conaţionalii lor creştini, accentuată ulterior şi de disocierea celor din urmă de cauza războiului împotriva Romei, ce a dus în anul 70 d.Hr. la cucerirea Ierusalimului şi la distrugerea Templului, a îmbrăcat şi forme sângeroase. Cele mai relevante exemple în acest sens le oferă primii mucenici ai Bisericii: Sfântul arhidiacon Ştefan (anul 36) şi Sfântul apostol Iacob, fiul lui Zevedeu (anul 43/44). Tot Sfântul apostol Pavel a avut de îndurat şi unele persecuţii sporadice din partea unor păgâni, în unele oraşe ale Asiei Mici.

Dar cele mai crunte şi însemnate persecuţii îndreptate împotriva creştinilor au venit din partea autorităţilor romane. Ele au început în timpul domniei lui Nero (54-68) şi s-au desfăşurat cu intermitenţe (în faze succesive) până la începutul secolul al IV-lea. Dacă timp de aproape două secole persecuţiile au avut un caracter sporadic şi limitat geografic, fiind izvorâte, de regulă, din aversiunea faţă de creştini a elitelor sau guvernatorilor păgâni, odată cu domnia lui Deciu (49-51), statul roman însuşi este cel care i-a persecutat sistematic pe membrii Bisericii.

Cum a fost primită Biserica în Imperiul Roman

Declarându-i pe creştini vinovaţi de incendierea Romei pe 19 iulie 64, tiranicul Nero a declanşat o cumplită persecuţie împotriva acestora, care a cuprins cu precădere capitala Imperiului. Au pierit, cu acest prilej, sfâşiaţi de animale sălbatice, arşi pe rug sau răstigniţi, o „mulţime uriaşă“ de creştini (Tacit). În anul 67, conform mărturiilor tradiţiei, au pătimit la Roma moarte martirică Sfinţii apostoli Petru şi Pavel. Deşi mai slabă în intensitate, persecuţia a continuat şi în timpul lui Domiţian (81-96), fiind afectaţi chiar membri ai familiei imperiale, iar Sfântul apostol Ioan a fost exilat în insula Patmos (96). Într-o scrisoare de răspuns (cu caracter de rescript) adresată lui Pliniu cel tânăr, guvernator al Bitiniei şi Pontului între 111-112, împăratul Traian trasează procedura pe care autorităţile trebuiau să o urmeze în privinţa creştinilor: să nu fie căutaţi în mod special, să nu se ţină cont de denunţurile anonime, să fie pedepsiţi cei care odată prinşi refuză să jertfească zeilor şi iertaţi cei care apostaziază. Această politică este urmată şi de urmaşul lui Traian, împăratul Adrian (117-138), căruia îi sunt adresate primele Apologii creştine: a lui Quadratus şi a lui Aristide din Atena. O înăsprire a persecuţiilor se înregistrează în timpul domniei împăratului filosof Marcu Aureliu (161-180), îndeosebi în provincia Galia (la Lugdunum - Lyon, 177-178). Situaţia se prelungeşte şi la începutul domniei lui Comodus (180-192), când pătimeşte „grupul mucenicilor scilitani“ (180).

Odată cu domnia lui Septimiu Sever (193-211), întemeietorul dinastiei Severilor, persecuţiile contra creştinilor intră într-o nouă fază. Noul împărat interzicea printr-un edict sau rescript (cca. 201) prozelitismul creştin, adică oprea Biserica de a-şi desfăşura activitatea misionară. Erau vizaţi cu precădere cateheţii, catehumenii (candidaţii la Botez) şi neofiţii (cei de curând botezaţi). Persecuţia s-a întins în special în nordul Africii (Cartagina) şi în Egipt (Alexandria). Situaţia se schimbă sub Alexandru Sever (222-235), puternic influenţat de cultele orientale şi de sincretism, care îi simpatiza pe creştini şi-L cinstea pe Hristos, în capela sa de rugăciune (lararium), alături de Orfeu, Apolloniu de Tyana, Avraam, Alexandru cel mare ori câţiva împăraţi divinizaţi. Din opoziţie faţă de dinastia Severilor,

Maximin Tracul (235-238) a promulgat un edict împotriva creştinilor, fiind vizaţi îndeosebi clericii din Roma, cât şi din Capadocia etc. O scurtă perioadă de linişte a urmat din nou în timpul domniei lui Filip Arabul (238-249), care, împreună cu soţia sa, Otacilia, se afla în corespondenţă cu Origen şi pe care Fericitul Ieronim îl consideră primul împărat creştin.

Invitaţi să se lepede oficial de Hristos

Cea dintâi persecuţie sistematică şi generalizată în întreg Imperiul roman împotriva creştinilor s-a dezlănţuit în timpul scurtei domnii a lui Deciu (249-251). Pe baza unui edict de persecuţie din toamna lui 249, creştinii au fost invitaţi nominal, după o evidenţă întocmită în prealabil, să se prezinte în faţa autorităţilor şi să săvârşească acte de cult idolatre, în urma cărora li se eliberau certificate care atestau apostazierea lor, ferindu-i de pedepse. Numeroşii apostaţi ai acestei perioade, supuşi ulterior la penitenţă de către Biserică, se încadrau în patru categorii: cei care au jertfit idolilor, cei care au adus jertfe de tămâie, cei care au obţinut contra cost un certificat (libellus), fără să fi jertfit efectiv, şi cei care s-au lepădat verbal de Hristos în timpul interogatoriilor. Numeroşi au fost însă şi mucenicii, dintre care îi amintim pe episcopii Fabian al Romei, Alexandru al Ierusalimului, Vavila al Antiohiei.

Persecuţiile au continuat cu mici intermitenţe şi în timpul urmaşilor lui Deciu, Trebonius Gallus (251-253) şi Valerian (253-260), cel din urmă emiţând două edicte împotriva creştinilor în 257 şi 258, care au vizat îndeosebi elitele Bisericii. Fiul acestuia, Gallienus (260-268), afectat de asasinarea tatălui său de către perşi şi influenţat de soţia sa, a dat primul rescript de toleranţă cunoscut, care prevedea libertatea de cult şi restituirea bunurilor confiscate Bisericii. Persecuţia a izbucnit pentru foarte scurt timp şi la finalul domniei lui Aurelian (270-275), care, în 274, a emis un edict de persecuţie.

Război total împotriva creştinilor

Ultima şi cea mai cumplită persecuţie sistematică împotriva Bisericii s-a dezlănţuit în timpul împăratului Diocleţian (284-305) şi a coregenţilor săi. Sub influenţa cezarului Galeriu, augustul împărat a declanşat persecuţia în Nicomidia, emiţând mai multe edicte de persecuţie: pe 24 februarie 303 (ce prevedea distrugerea lăcaşurilor şi obiectelor de cult, precum şi interzicerea slujbelor), în aprilie 303 (ce prevedea arestarea clericilor şi pedepsirea lor dacă nu apostaziază), în septembrie 303 (ce prescria eliberarea clericilor apostaţi şi pedepsirea cu moartea a celor ce refuză aceasta), în primăvara lui 304 (care declara război total creştinismului).

Această persecuţie tot mai violentă a făcut nenumăraţi martiri în Orient, Italia, nordul Africii, provinciile Iliricului (Sfântul Irineu de Sirmium şi diaconul său, Dimitrie), în Scythia Minor (Sfinţii Chiril, Chindeas şi Tasios, Dasius de Durostorum, cei 4 mucenici de la Niculiţel etc.), în Egipt (Sfânta Varvara), în Capadocia (Sfântul Gheorghe, Sfânta Doroteea), în Cilicia (Sfinţii Cosma şi Damian).

Odată ajuns august al Orientului, Galeriu emite împreună cu cezarul său, Maximian Daia, un nou edict de persecuţie în 305. Căzând însă grav bolnav, el publică în aprilie 311, la Sardica, un edict de toleranţă ce acorda libertate de cult creştinilor, încălcat însă la scurt timp de cezarul său, care reia persecuţiile cu precădere în Egipt şi Palestina. O măsură similară se pare că a fost adoptată şi în Apus (Roma) de către augustul Maxenţiu, ginerele lui Galeriu, în jurul anului 310. Libertatea totală de credinţă a fost acordată creştinilor de către împăratul Constantin cel mare în înţelegere cu Liciniu, în 313, care, prin aşa-numitul „edict de la Mediolanum“ (Milan) proclamă religia creştină religio licita. Deşi persecuţii sporadice au mai fost semnalate în provinciile aflate sub stăpânirea lui Liciniu, între 320-324 (Sf. 40 de mucenici) şi apoi în răstimpul scurtei domnii a lui Iulian Apostatul (361-363), convertirea Sfântul Constantin cel mare a marcat un moment de cotitură în istoria Bisericii.

Aristocrata care a ales mucenicia pentru Hristos - Sfânta Perpetua

Vibia Perpetua, matroană romană, în vârstă de 22 de ani, era descendenta unei familii înstărite şi educate, era căsătorită şi tocmai născuse primul ei copil. Tinerei Perpetua i s-a părut închisoarea „un palat”, când a fost lăsată să-şi alăpteze copilul.

https://www.youtube.com/watch?v=1-fJ1CguYLQ

Fragment din conferința „Viața duhovnicească a creștinului în societatea actuală”, susținută de IPS Hierotheos Vlachos, Mitropolit de Nafpaktos şi Sfântul Vlasie, în Aula „Mihai Eminescu” a Universității „Al. I. Cuza”, pe 30 aprilie 2017, organizator ASCOR Iaşi.
https://doxologia.ro/conferinte/video-viata-duhovniceasca-crestinului-societatea-actuala-conferinta

https://doxologia.ro/conferinte/video-viata-duhovniceasca-crestinului-societatea-actuala-partea-ii

Mucenicia Sfintelor Perpetua şi Felicitas - video

https://archive.org/details/sfanta-perpetua-mucenicia

https://www.youtube.com/watch?v=1K5kt2PTLMg

PERPETUA AND FELICITAS GORED BY A BULL IN THE ARENA.

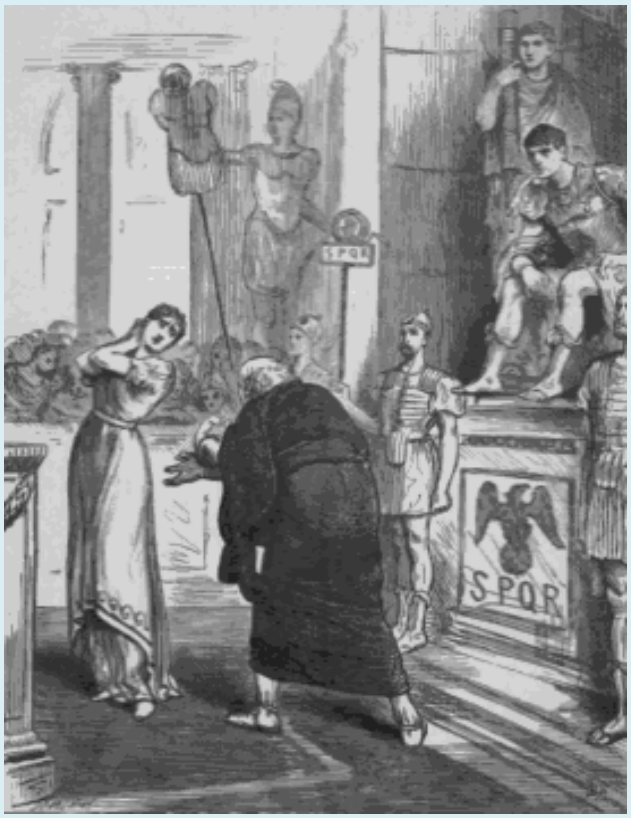
S·P·Q·R

St. Perpetua
St. Felicitas
Stand fast
in the faith
and love
one another

STE PERPETUE ET STE FELICITE

Site of martyrdom as it appears today near Tunis, Tunisia.

Înaintepăznuirea Întâmpinării Domnului
1 FEBRUARIE
Sfântul Mucenic
TRIFON
Sfânta Mucenită
PERPETUA
Sfânta Mucenită
FELICITAS

Bucuraţi-vă, Sfintelor muceniţe Perpetua şi Felicitas, martire luminate de harul lui Hristos.